

Good Question Good Answer [Sinhala Version]

by Ven. S. Dhammika

E-mail: bdea@buddhanet.net
Web site: www.buddhanet.net

Buddha Dharma Education Association Inc.

දිනම

විමසන්න

දැනගන්න

එස්. ධම්මික හිමි

පලවෙනම

සාමන්ත පැන්තේ

දහම

විමසන්න - දැනගන්න

දහම

විමසන්න - දැනගන්න

පූජ්‍ය එස්. ධම්මික හිමි

පරිවර්තනය

සාමන්ත තැන්නගේ

බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය

125, ඇන්ඩර්සන් පාර, නැදීමාල, දෙහිවල.

දුරකථන : 734256/726234/728468 ෆැක්ස් : 736737

මුද්‍රණය 2002

ISBN 955-8540-69-2

මුද්‍රකයා

සී/ස ජලෝවිල ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල (පොදු) කමිෂනර්.

125/2, ඇන්ඩර්සන් පාර, දෙහිවල.

දුරකථන : 732648, 733359 මෙම/ෆැක්ස්: 074-204472

දහමට මට මග පාදා දුන්
දෙතුරුනට
පුදුම් බැතින් ...!

පෙරවදන

ඔස්ට්‍රේලියානු ජාතික පූජ්‍ය ධර්මික හිමියන් මා කලක සිට දන්නා හඳුනන හිමිනමකි. උන්වහන්සේ වසර දහයකට වැඩි කාලයක් සිංගප්පූරුවේ වැඩ සිටිමින් එහි තරුණ පිරිසටත් පොදුවේ සියළු බෞද්ධයන්ටත් කරනලද සේවාව ගැන මහත් උනන්දුවෙන් අදද එහි ජනතාව සිහිපත් කරන්නේ ඉමහත් ගෞරවයකිනි.

සිංගප්පූරුවේ වැඩ වෙසෙන සමයේ උන්වහන්සේ ගෙන් ඇසූ දහසක් ප්‍රශ්න අතරින් තෝරාගත් හොඳ ප්‍රශ්න කීපයක් තෝරා Good Question and Good Answers නමින් ප්‍රකාශයට පත්කළ ග්‍රන්ථය උන්වහන්සේගේ අවසරය පරිදි දැන් එහි මධ්‍යස්ථානය මගින් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. මෙම ග්‍රන්ථය දැනට සිංගප්පූරුව ඇතුළු රටවල් ගණනාවක විශේෂයෙන් තරුණයන් අතර ජනප්‍රියවී ඇත.

මෙම ග්‍රන්ථය ප්‍රමාණයෙන් කුඩාවුවත් වටිනා ධර්ම ග්‍රන්ථයකි. මෙහි ඇති ප්‍රශ්න සිංගප්පූරුවේ හෝ ලංකාවේ පමණක් නොව ලෝකය පුරා බුදුදහම සම්බන්ධයෙන් නිතර ඇසෙන ප්‍රශ්නයෝය.

කැළණියේ වරාගොඩ පදිංචි සාමන්ත තැන්නගේ මහතා තරුණයෙක් ලෙස මෙම ග්‍රන්ථය කියවා ලැබූ දැණුම අත් සහෝදර ජනතාවටත් ලබාදීමේ අවියෙන් දහම විමසන්න දැනගන්න යනුවෙන් සිංහලට පරිවර්තනය කිරීම මහත්සේ ප්‍රශංසා කරයුතු දෙයකි. එම කාර්යය ඉතා හොඳින් කර තිබෙන බව පොත කියවීමෙන් මනාව පැහැදිලි වේ.

සාමන්ත වැනි තරුණ මහතා දහම් පොත් වැඩි වැඩියෙන් කියවීමෙන් ලබන ධර්ම ඤාණය අනාගත ලෝකයට මහත් සේවාවකි. එදට වඩා අද දහම් පොත් බහුල වී ඇත. තරුණ පිරිස් වඩ වඩාත් කියවීමට උනන්දු වීම දැකීම අපට මහත් සතුටකි. අප මධ්‍යස්ථානය මගින් කරනු ලබන මෙහෙය වඩාත් ශක්තිමත්ව කිරීමට සාමන්ත වැනි තරුණ මහතා වැඩි වැඩියෙන් බිහිවිය යුතුයි. සාමන්තගේ මෙම උත්සාහයෙන් තරුණ පිරිස් වඩවඩාත් ධර්මයට නැඹුරුවේයැයි මගේ විශ්වාසයයි.

ශාසනස්ථිතිකාමී
කීර්ම විමලජෝති ස්ථවිර
අධ්‍යක්ෂ
බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය

පරිවර්තකයේ සටහන්...

සෑම දේ ගැනම දක්වන පුහු තර්කය අද ශ්‍රී ලාංකික බොහෝ බෞද්ධයන්ගේ ප්‍රධාන කටයුත්ත බවට පත්ව ඇත්තේ විමසීම පසෙකට ඇද දමමිනි. මේ ග්‍රන්ථය බොහෝ බටහිර ජාතිහු බුදු දහම පිළිබඳව අසන ප්‍රශ්න පාදක කොට ලියා ඇත. කෙසේ වෙතත් මෙම ප්‍රශ්න අද තරඟකාරී ජීවිත ගත කරන අප බොහෝ දෙනෙකුටද ඇති බව නොයෙක් අය සමඟ සාකච්ඡා කරන විට පැහැදිලිවම පෙනෙන දෙයකි.

දහම් මඟට පියවර තැබීමට සිටිනා බොහෝ දෙනා හට ඕස්ට්‍රේලියානු ජාතික පුජ්‍ය එස්. ධම්මික ස්වාමීන් වහන්සේ 1987 දී රචිත Good Question Good Answer නැමති ග්‍රන්ථයේ පරිවර්තනය බුදු දහමේ මූලික සංකල්ප ගැන තරමක් හෝ නිරවුල් අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට මහෝපකාරී වනු ඇත. බුදු දහම යනු උපතින් මතු නොව විමසීමෙන්ද අවබෝධ කර ගත යුතු දහමකි. මෙම ග්‍රන්ථය ඒ උදෙසාම රචනා කොට ඇත.

පුහු තර්කය වෙනුවෙන් අප වැය කරනු ලබන වටිනා කාලය ධර්මය විමසා බලා ඉගෙන ගැනීමට යෙදවීමේ වැදගත්කම මෙම පොතේ සඳහන් කරුණු මගින් නැවත නැවතත් කෙනෙකුට වැටහෙනු නොඅනුමානය.

අන්‍යාගමිකයන් සහ නොදන්නා අය බුදු දහම ගැන අසන ප්‍රශ්න වලට පැහැදිලිවත්, නිවැරදිවත් පිළිතුරු දීමේ අවශ්‍යතාවය සෑම බෞද්ධයෙකුගේම කාලීන යුතුකමකි. එහෙත් මූලික කරුණු ගැන ඕනෑම බෞද්ධයෙකුට හොඳ අවබෝධයක් ලැබෙනුයේ තමාම ධර්මය පිළිබඳව හොඳින් විමසා බැලීමෙනි - සිතීමෙනි. ඒ

සඳහා අවශ්‍ය මූලික පදනමකට මෙම ග්‍රන්ථය උපකාරී වෙනැයි
උදක්ම බලාපොරොත්තු වෙමි.

බුදු දහම මහා සයුරකි. කවර කෝණයකින් බැලුවද එය
සුන්දරය ශාන්තය. සිතට මහත් නිවනක්ම වන බුදු දහම නැමති
සයුරේ එක් දිය බිඳක්වත් මෙම කුඩා පොත පරිහරණයෙන් එහි
තවතවත් ගැඹුරු කරුණු සොයායාමට ඉඩ සැමට ශක්තිය-ධෛර්ය
ලැබේවා !

මෙවැනි පරිවර්තනයක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට ඉදිරිපත්වූ
නැදිමාල බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයේ අධ්‍යක්ෂක ගරු
පූජ්‍ය කීර්ම විමලජෝති නායක ස්වාමීන්වරුන් වහන්සේගේ
දිරිගැන්වීම නමස්කාර පූර්වකව සිහිකරමි.

එසේම ඉතා උනන්දුවෙන් මෙහි මුද්‍රණ කටයුතු මෙහෙයවූ
පාලිත ශ්‍රියන්තේ මහතා සහ ග්ලෝබල් ග්‍රැෆික්ස් ආයතනයේ කාර්ය
මණ්ඩලයටත් අවංක ස්තූතිය පිරිනමමි.

මීට,

සාමන්ත තැන්නගේ,
455/2, වරාගොඩවත්ත,
කැලණිය.
2002-01-27

පටුන

1.	බුදුදහම යනු කුමක්ද?	1
2.	බුදු දහමේ මූලික සංකල්ප	15
3.	බුදු දහම සහ දේව සංකල්පය	23
4.	පන්සිල්	31
5.	නැවත ඉපදීම	39
6.	භාවනාව	53
7.	ප්‍රඥාව සහ කරුණාව	61
8.	ශාක භක්ෂණය	67
9.	වාසනාව සහ දෛවය	71
10.	බෞද්ධයෙකු බවට පත්වීම.	75

1. බුදුදහම යනු කුමක්ද?

ප්‍රශ්නය :- බුදුදහම යනු කුමක්ද?

පිළිතුර :- බුද්ධාගම නැතහොත් බුද්ධ යන වචනය "බුධි" යන වචනයෙන් බිඳී ආවකි. එහි තේරුම අවධිව සිටීම යනුයි. එබැවින් බුදුදහම යනු අවධිව සිටීමේ නැතහොත් සිහියෙන් යුක්තව කල් ගෙවීමේ දර්ශනයයි. සිද්ධාර්ථ ගෞතම හෙවත් බුදුන්වහන්සේ විසින් එතුමාට වයස අවුරුදු 35 ක් පිරීමේදී අවබෝධකරගත් දහම බුදුදහමයි. වසර 2544 ක් පැරණි බුදුදහම ලොවපුරා මිලියන තුන්සියයකට අධික අනුගාමිකයෝ පිරිසක් අදහති. වසර සියයකට පමණ පෙර නම් ආසියානු රටවල් කිහිපියකට බුදුදහම සීමා වී පැවතුනද ඉන් පසුව යුරෝපීය රටවලත්, ඇමරිකාවේත් බුද්ධ ධර්මය වේගයෙන් පැතිරී යමින් පවතී.

ප්‍රශ්නය :- ඒ අනුව බුදුදහම හුදෙක් දර්ශනයක්ම පමණක්ද?

පිළිතුර:- දර්ශනය යන්නට ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් Philosophy යන වචනය යෙදේ. එය philo යන වචනයෙන් sophy

යන වචනයෙන් එකතුවකි. Philo යන්නෙන් ආදරය හැඳින්වෙන අතර Sophy යන්නෙන් බුද්ධිය හැඳින්වේ. Philosophy යන්න බුද්ධියෙන්, ආදරයෙන් (දයාවෙන්) එක්වීම ලෙස විග්‍රහ කළ විට එමගින් බුදුදහම පිළිබඳ මනා අර්ථ දැක්වීමක් ලැබේ.

බුදුදහම ප්‍රඥාව උපරිම ලෙස දියුණු කිරීමටත්, සියළු සත්ත්වයින්ට කරුණාව සහ මෛත්‍රිය දැක්වීමටත් උගන්වයි. ඒ අනුව සලකා බලන කල බුදුදහම දර්ශනයකි. සැබැවින්ම උතුම් දර්ශනයකි.

ප්‍රශ්නය :- බුදුන් වහන්සේ යනු කවරෙක්ද ?

පිළිතුර :- ක්‍රි.පූ. 563 දී ඊසාන දිග ඉන්දියාවේ ශාක්‍ය රජ පවුලකට දාව සිදුහත් නමින් දරුවෙක් උපන්නේය. ඉතාමත් සුඛෝපභෝගී ජීවිතයක් ගත කලද සුඛෝපභෝගී ජීවිතයකින් නියම සතුට නොලැබෙන බව ඔහු විසින් අවබෝධ කර ගන්නා ලදී. තමා අවට අත්දකින දුක නැමති සංසිද්ධියෙන් ඔහු දැඩි සේ සසල විය. ඒ අනුව මනුෂ්‍ය වර්ගයාට සදාකාලික විමුක්තිය ළඟා කර දීමට අධිෂ්ඨාන කර ගත්හ. වයස අවුරුදු 29 දී ඔහු තම එකම දරුවාත්, බිරිඳත් හැරද එකල ප්‍රසිද්ධව සිටි ගුරුවරුන් කරා එළඹ ඔවුන්ගේ ඉගැන්වීම් හැදෑරුවේය. එමගින් බොහෝ කරුණු ඉගෙනගත් නමුත් සදාකාලික විමුක්තිය පිළිබඳ සත්‍ය දැනගත නොහැකි විය. අවසානයේදී නොයෙකුත් ක්‍රම සහ භාවනා පුහුණුවෙන් පසුව අවිද්‍යාව අතික්‍රමණය කොට සැබෑ විමුක්තිය ඔහු විසින්

ග්‍රහණය කරගන්නා ලදී. එදා පටන් උන්වහන්සේ "බුදුන්" නමින් හැඳින් වූහ. ඉන් අනතුරුව තවත් අවුරුදු 45 ක් පුරා තමන් වහන්සේ අවබෝධ කර ගත් ධර්මය උතුරු ඉන්දියාව පුරා ඇවිදීමින් දේශනා කරමින් අති විශාල අනුගාමික පිරිසක් ඇති කළහ. වයස අවුරුදු 80 දී වියපත්ව, ලෙඩ වී නමුත් සතුටින් සහ සාමයෙන් උන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑහ.

ප්‍රශ්නය:- සිදුහත් කුමරා තම බිරිඳ සහ දරුවා අතහැර යාම යුතුකම් පැහැර හැරීමක් නොවන්නේද?

පිළිතුර :- සිදුහත් කුමරාට තම බිරිඳත්, දරුවාත් අතහැර යාම ලෙහෙසි පහසු කර්තව්‍යයක් නොවීය. සත්‍ය වශයෙන්ම මේ ගැන සිතමින් ඔහු දීර්ඝ කාලයක් සිටින්නට ඇත. නමුත් ඔහුට තම පුද්ගලික අභිමතාර්ථයන් කරා එළඹෙන්නේද නැතිනම් සකල ලෝක සත්ත්වයාගේ හිතසුව පිණිස කටයුතු කරනවාද යනුවෙන් තෝරා ගත යුතු මාර්ග දෙකක් තිබිණ. එතුමා එද කළ පරිත්‍යයාගයේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් අදත් ලෝකයට වන්නේ මහත් අර්ථයකි. "මහා අභිනිෂ්ක්‍රමණය" යනු යුතුකම් පැහැර හැරීමක් නොව මනුෂ්‍ය ඉතිහාසයේ මනුෂ්‍ය වර්ගයා වෙනුවෙන් තවත් මනුෂ්‍යයකු විසින් කරන ලද උතුම් කර්තව්‍යයකි.

ප්‍රශ්නය :- බුදුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා ඇති බැවින් උන් වහන්සේ අපට සරණ වන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- විදුලි බලය සොයා ගත් මයිකල් පැරඩේ මියගියද අදත් අප ඔහුගේ සොයාගැනීම් වල ප්‍රතිඵල ලබමු. ලුවී පාස්චර් මියගියද අදත් බොහෝ දෙනා ඔහුගේ සොයාගැනීම් නිසා රෝග බොහෝ ගණනකින් දිවි ගලවා ගති. කලාව වෙනුවෙන් මහඟු සේවයක් කල ලියනාඩෝ ඩාවිංචි මියගියද, අදත් රසිකයෝ ඔහුගේ නිර්මාණ වලින් සතුටු වෙති. බොහෝ උසස් පුද්ගලයින් සහ විරයින් මියගියද, අදත් අපි ඔවුන්ගේ ජයග්‍රහණ වලින් උදම් වෙමු. එසේම බුදුන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් අදටත් මිනිසුන් පුබුදුවයි. උන්වහන්සේගේ වචන අදටත් මිනිස් ජීවිත වෙනස් කරයි. වසර 2500 කට පසුවද මිනිස් ජීවිත වෙනස් කළ හැකි වෙනත් කෙනෙකු නොමැතිය.

ප්‍රශ්නය :- බුදුන් වහන්සේ දෙවියෙක්ද?

පිළිතුර :- කිසිසේත්ම නැත. උන් වහන්සේ තමා දෙවියෙකු, දේව දූතයෙකු, හෝ දිව්‍ය පුත්‍රයෙකු ලෙස හඳුන්වා දුන්නේ නැත. බුදුන් වහන්සේ යනු තමන් වහන්සේ විසින්ම ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත් වූ මනුෂ්‍යයකු වන අතර උන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් වූයේද තමන් දෙසු ධර්මය පිළිපදින ඕනෑම කෙනෙකුට ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත්විය හැකි බවය.

ප්‍රශ්නය :- බුදුන් වහන්සේ දෙවියෙක් නොවේ නම් මිනිසුන් උන්වහන්සේට වැදුම් පිදුම් කරන්නේ ඇයි?

පිළිතුර :- විවිධ හේතූන් නිසා කරන විවිධාකාරයේ වැදීම් ක්‍රම ඇත. බලවත් විශ්වාසයෙන් දෙවියන් උදෙසා ස්තෝත්‍ර ගයමින්, යටහත්ව, පුද පූජා පවත්වමින් එම යාතිකා සහ පුද පඬුරු නිසා දෙවියන් තමන්ට ප්‍රතිඋපකාර කරතැයි විශ්වාසයෙන් ඇතැම්හු දෙවියන් වදිති. බෞද්ධයෝ එවැනි අභිලාශයකින් කරනු ලබන වැදුම් පිදුම් ප්‍රතික්ෂේප කරති.

යම් දෙයකට හෝ කෙනෙකුට දක්වන ගරුබුහුමත් වශයෙන්ද වැදීම් කරති. ගුරුවරයෙක් පංති කාමරයට එන විට අපි නැගී සිටීමු. උසස් නිලධාරීන්ට අපි ආචාර කරමු. ජාතික ගීය වයන විට අපි නැගී සිටීමු. මේ සියල්ලම කිසියම් දෙයකට හෝ පුද්ගලයෙකුට අපගේ සිතේ පවතින හැඟීම් දනවන ක්‍රියාවෝය. බෞද්ධයන් විසින් කරනු ලබන්නේද මෙවැනි ආකාරයේ වැදීමකි. කරුණාබරිත සිතාවකින් යුක්තව, පද්මාසනයෙන්, භාවනායෝගීව වැඩ සිටින බුද්ධ ප්‍රතිමාවක් අප තුළ ඇති කරන්නේද, මහත් පරිශ්‍රමයක් දරා හෝ අප සිත් සතන්හිද කරුණාවත්, සාමයත් ඇති කරගැනීමට අනුබලයකි. දසන පැකිරී යන සුවඳ දුම් සදාචාරාත්මක ගුණ භාත්පස පතුරුවා හැරීමට අනුබල දෙයි. ප්‍රඥාවේ අලෝකය ගැන මෙතෙහි කිරීමට දැල්වෙන පහන් අපට උපකාරී වේ. සැනෙකින් පරවී යන මල් අනිත්‍යයතාවය පිළිබඳ පාඩම අපට මතක් කර දෙයි. බුදුන් වහන්සේට වන්දනා කරන කල්හි උන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් වලින්

අපි ලද දැනුමටත්, ශාන්ත ස්වභාවයටත් ආචාර කරමු. බෞද්ධයන්ගේ වන්දනාමාන වල ස්වභාවය මෙවැනිය.

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ ප්‍රතිමා වන්දනා කිරීම නිවැරදිද?

පිළිතුර :- මෙවැනි ප්‍රතිචාර ඒවා නගන්නා තුළ වූ වරදවා වටහා ගැනීම පෙන්නුම් කරයි. ප්‍රතිමාව යන වචනයට ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝශයේ දැක්වෙන අර්ථය මෙබඳුය. කිසියම් ප්‍රතිරූපයක් හෝ පිළිරුවක් දෙවියන් යැයි සිතා වැඳීම කරන්නේද එය ප්‍රතිමාවකි. ඉහත සඳහන් කළ පරිදි බෞද්ධයෝ කිසි විටකත් බුදුන් වහන්සේ දෙවි කෙනෙකු ලෙස නොසලකති. එබැවින් ලී කබැල්ලක් හෝ ගල් කැබැල්ලක් හෝ ලෝහ කැබැල්ලක් දෙවියන් වන්නේ කෙසේද? සෑම ආගමක්ම විවිධ සංකේත, විවිධ සංකල්ප නිරූපනය සඳහා භාවිතා කරයි. ක්‍රිස්තු ධර්මයේ හැටියට මාළුවා යනු ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ පැමිණීම නිරූපනය කරන්නෙකි. කුරුසය උන්වහන්සේගේ ජීවිත පරිත්‍යාගය සිහි කිරීමට භාවිතා කරයි. බෞද්ධාගමේ බුද්ධ ප්‍රතිමාව යොදාගනුයේ මිනිසාගේ උත්තරීතර භාවය නිරූපණය කිරීම උදෙසාය. බෞද්ධාගම දෙවියන් කේන්ද්‍ර කොටගත් ආගමක් නොව මනුෂ්‍යයා කේන්ද්‍ර කොට ගත් ආගමකි. එබැවින් බුද්ධ ප්‍රතිමා අපට මතක් කර දෙන තවත් කරුණක් නම් තමන්ට තමාවම පිහිට කොට ගෙන ශ්‍රේෂ්ඨත්වයට පත් වීමට ඇති හැකියාවය. එබැවින් බෞද්ධයෝ ප්‍රතිමා වන්දනා කරන්නේය යන්න නිවැරදි නොවේ.

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ පන්සල් වලදී අන්ධ හක්තියෙන් සිදුකරන්නා වූ වතාවත් වල නියුතු වනවා නේද?

පිළිතුර :- අන්ධහක්තිය ලෙස බොහෝ දේවල් අපව පුදුමයට පත් කරනුයේ ඒවා පිළිබඳව අපට නිවැරදි අවබෝධයක් නොමැති කල්හිය. අප උත්සාහ ගත යුත්තේ ඒ ගැන අවබෝධකර ගැනීමටයි. කෙසේ වෙතත් යම් යම් දේවල් බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් වලට පටහැනිව මිත්‍යාවන් මත පදනම් වෙමින් පැවත එන බවද සැබෑය. එවැනි දේවල් බුදුදහමට පමණක් සීමා වී නැත. බුදුන්වහන්සේ පැහැදිලිවත්, සවිස්තරවත් ධර්මය දේශනා කර ඇති අතර එය වටහා ගැනීමට මිනිසුන්ට නොහැකි වීම බුදුන්වහන්සේගේවත්, ධර්මයේවත් වරද නොවේ.

“රෝගයකින් පීඩා විඳින කෙනෙක් වෛද්‍යවරයෙක් ළඟ සිටියද, ප්‍රතිකාර ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම් එය වෛද්‍ය-වරයාගේ වරද නොවේ.”

එසේම, “ක්ලේෂයන් හේතුවෙන් යමෙක් කායිකව සහ මානසිකව වද වේදනාවන් විඳින කල්හිත් බුදුන්වහන්සේගේ පිහිට නොපතා සිටීම බුදුන්වහන්සේගේ වරදක් නොවේ.”

බෞද්ධාගම හෝ වෙනත් ආගමක් නිවැරදිව පිළිනොපදින අයට අනුව විග්‍රහ කිරීමට යාම නුසුදුසය. ඔබට බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් ගැන නිවැරදිව දැන ගැනීමට

අවශ්‍යය නම්, ඒවා කියවන්න. දන්නා අයගෙන් නිවැරදිව අසා දැන ගන්න.

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධ රටවල් මෙතරම් දුප්පත් වීමට හේතුව කුමක්ද?

පිළිතුර :- දුප්පත් යන්නෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ ආර්ථිකමය පක්ෂය නම් බෞද්ධ රටවල් දුප්පත් බව සැබෑය. නමුත් දුප්පත් යන්නෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ ජීවන රටාව නම් බොහෝ බෞද්ධ රටවල් පොහොසත්ය. උදාහරණයක් ලෙස ආර්ථික වශයෙන් බොහෝ දියුණු ඇමරිකාව ගනිමු. එහි අපරාධ ප්‍රමාණය ලොව ඉහළම අගයක් ගනී. දස ලක්ෂ ගණන් මහළු මිනිසුන් වැඩිහිටි නිවාස වලදී පාළුවෙන්, තනිකමෙන් මියයති. ගෘහාස්ශ්‍රිත ප්‍රචන්ඩ ක්‍රියා සහ ළමා අපචාර ප්‍රධාන ප්‍රශ්න බවට පත්ව තිබේ. විවාහයන් තුනෙන් එකක් දික්කසාදයෙන් කෙළවර වේ. කාමය ඇවිස්සෙන දේ ඉතා සුලභය. මුදල් අතින් පොහොසත් නමුත් ජීවන රටාව අතින් දුප්පත්ය.

දැන් බුරුමය වැනි ආර්ථික අතින් පසුගාමී රටක් ගනිමු එහි වැඩිහිටියන්ට තම දරුවෝ ගෞරවයෙන් සලකති. අපරාධ ප්‍රමාණය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉතා අඩුය. දික් කසාද හෝ ගෘහාස්ශ්‍රිත ප්‍රචන්ඩ ක්‍රියා හෝ ළමා අපචාර වල තත්ත්වයද ඉතා අඩුය. සිය දිවි හානි කර ගැනීම් ගැන නොඇසෙන ජනයා. ආර්ථික අතින් පසුගාමී වුවද ජීවන

වටපිටාව ඇමරිකාවට වඩා බොහෝ ඉදිරියෙන් ඇත. ඒ අතරම 95% ක් තමන් බෞද්ධ යැයි කියා ගන්නා ජපානයද ආර්ථික අතින් පොහොසත්ය.

ප්‍රශ්නය :- බොහෝ බෞද්ධ නිකායන් ඇත්තේ ඇයි?

පිළිතුර :- රතු සීනි, සුදු සීනි, කැට සීනි, කුඩු සීනි, දියර සීනි යනාදී වශයෙන් නොයෙක් වර්ග වල සීනි ඇත. නමුත් රසවත් බව ඒ හැමටම පොදු ලක්ෂණයකි. විවිධ ස්වරූපයන්ගෙන් අනුගමනය කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රම ඇත. බුදු දහමද එසේමය. ථේරවාද, මහායාන, යොගකාර, වජ්‍රායන යනාදී වශයෙන් විවිධ නිකාය ඇතත් ඒ හැමටම පොදු ලක්ෂණය නම් සියල්ලෙන්ම නිදහස් වීමයි. අනෙක් අතට නොයෙක් සංස්කෘතීන්ට අනුව හැඩ ගැසීමටද බුදු දහමට හැකිය. විවිධ නිකාය අතර බොහෝ වෙනස්කම් ඇතත් මූලික කරුණු වන චතුරාර්ය සත්‍යය, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය වැනි කරුණු අතින් සියළුම නිකායන් එකඟය. සෑම ආගමක්ම විවිධ කොටස් වලට බිඳී ගොස් ඇත. නමුත් අද වනතුරු බෞද්ධ නිකායන් අතර බෞද්ධ ධර්මය පතුරුවා හැරීමට කිසිදු ආකාරයක යුද්ධයක් කෙරී නොමැතිය. එසේම බේදයකින් තොරව බෞද්ධයෝ සෑම පන්සලකටම ගොස් වන්දනාමාන කරති. මෙවැනි සහයෝගයක් සහ අවබෝධයක් සෑම විටම දුර්ලභ දෙයකි.

ප්‍රශ්නය :- බුදු දහම නිවැරදි බවත් අනෙක් ආගම් වැරදි බවත් ඔබ කියන්නෙහිද?

පිළිතුර :- බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් අවබෝධකරගත් අයෙක් නම් එසේ නොසිතනු ඇත. අන්‍ය ආගම් පිළිබඳව විවෘත මනසකින් පරීක්ෂා කර බලන කිසිවකුදු එසේ නොකියනු ඇත. මෙහිදී ඔබ පළමුව දකිනු ඇත්තේ අන්‍ය ආගම් සහ තම ආගමට පොදු කාරණා පිළිබඳවය. සෑම ආගමකින්ම මිනිසාගේ වත්මන් පැවැත්ම අසතුටුදායක බව පිළිගනිති. හැමෝම විශ්වාස කරන්නේ ආකල්ප සහ හැසිරීම් රටාව වෙනස් කිරීමෙන් මිනිසාගේ තත්වය උසස් කළ හැකි බවය. සෑම ආගමකින්ම උගන්වන ආචාර විද්‍යාව තුළ ආදරය, කරුණාව, ඉවසීම, ත්‍යාගශීලිභාවය සහ සමාජමය වගකීම් උගන්වන අතර යම් ආකාරයක උත්තරීතර ස්වභාවයක්ද පිළිගනිති.

විවිධ භාෂාවන්, විවිධ නම්, විවිධ සංකේත භාවිතා කරමින් ඔවුන් මෙම අදහස් ප්‍රකාශ කරන අතර යමෙක් පටු මනසකින් යුතු නම් තමා අදහන දේවලම පමණක් එල්ල ගතහොත්, අන්‍ය ආගම් නොඉවසීමත්, මානය සහ මමත්වය වැඩිමත් සිදුවේ. ඉංග්‍රීසි, ප්‍රංශ, චීන සහ සිංහල ජාතිකයින් හතර දෙනෙක් තමන් ඉදිරියේ ඇති කෝප්පයක් තමන්ගේ භාෂාවෙන් හඳුන්වන වචනයම පමණක් නිවැරදි යැයි තර්කයක පැටලී ඇතැයි සිතන්න. ඔවුන් වාද කරමින්, දඹර කරමින් ඉන්නා අතර එතැනට පැමිණෙන බෞද්ධයෙකු මෙසේ කියනු ඇත. "කුමන නමකින් හැඳින්වුවද අප මෙයින් ලබා ගන්නේ එකම ප්‍රයෝජනයකි. වාද කිරීම නවතා, දඹර

කිරීම නවතා ඔබේ පිපාසය සංසිදුවා ගන්න.” බෞද්ධයන් අන්‍ය ආගම් පිළිබඳව දක්වන මතයද මෙබඳුය.

ප්‍රශ්නය :- බුදු දහම විද්‍යානුකූලද?

පිළිතුර :- ශබ්ද කෝෂයට අනුව විද්‍යාව යනු පරීක්ෂා කර බලා යම්කිසි සිද්ධාන්තයකට නැතිනම් සොබාදහමේ නියමයකට හෝ නිගමනයකට එළඹිය හැකි දැණුමක්, එහි අතුරුඵලයක් හෝ සපුරා අධ්‍යයනය කළ හැකි ඕනෑම විෂයකි.

මෙම අදහස බුදු දහමේ අරමුණ හා නොගැලපෙනත් බුදු දහමේ හදවත බඳු චතුරාර්ය සත්‍යය මෙම අර්ථ දැක්වීමට ගැලපෙන බව පෙනේ.

පළවෙනි ආර්ය සත්‍යය වන දුක පිළිබඳව අපට අත්දැකිය හැකිය. එනම් නිවැරදිව පරීක්ෂා කර බලා නිගමනයකට එළඹිය හැකිය.

දෙවන ආර්ය සත්‍යය වන දුකට හේතුව තෘෂ්ණාවයි. ඒ පිළිබඳවද අපට පරීක්ෂා කර බලා නිගමනයකට එළඹිය හැකිය. මෙහිදී දුක ඇතිවීමේ හේතුව පාරභෞතික සංකල්ප වලට හෝ මිත්‍යා මත වලට යොමු කර නිහඬ වීමේ ප්‍රතිපත්තියක් බුදු දහමේ නොමැතිය.

තුන්වන ආර්ය සත්‍යයට අනුව දුක නැති කළ හැක්කේ සර්ව බලධාරී දෙවි කෙනෙක් කෙරෙහි විශ්වාසය තබා නොව

ඉතාමත් සරල ලෙස දුකට හේතුව නැති කිරීමෙනි. මෙය ප්‍රත්‍යක්ෂ සත්‍යයකි.

සතරවන සත්‍ය වන දුක නැති කිරීමේ මාර්ගය වුවද නැවතත් පාරභෞතික සිද්ධාන්ත මත රඳා නොපවතින නමුත්, කිසියම් නියමිත ප්‍රතිපදාවක් මත රඳා පවතී. නැවතත් මෙම ප්‍රතිපදාව පරීක්ෂාවකට භාජනය කොට නිගමනයකට බැසිය හැකිය. බුදුදහමද විද්‍යාව මෙන්ම සවිබලධාරී දෙවි කෙනෙකු පිළිබඳ සංකල්පයක අවශ්‍යතාවයක් නොදකියි. නමුත් විශ්වයේ ආරම්භයත්, පැවැත්මත් රඳා පවතින ස්වභාවික නියාම විස්තර කරයි. බුදුන්වහන්සේගේ නිරන්තර අවවාදය වූයේ අප අන්ධ ලෙස විශ්වාස නොකළ යුතු බවයි. ප්‍රශ්න කර, පරීක්ෂා කර බලා අපගේම පුද්ගලික අත්දැකීම් මත විශ්වාසය තබා පිළිගන්නා ලෙසයි. විද්‍යානුකූල පදනමක් එහිම අඩංගු නොවේද? උන් වහන්සේ මෙසේ කීහ.

"ආගමික පොත් පත් වල සඳහන් නිසා හෝ පාරම්පරිකව පවැන එන නිසා හෝ ශුද්ධ වූ ලියවිලි වල සඳහන් නිසා හෝ කටකථා හෝ හුදෙක් තර්කය මත පිහිටා සිටි හෝ ගුරුවරයෙකුට ඇති ළැදියාව මත හෝ යමක් විශ්වාස නොකරන්න. නමුත් යමක් ඔබටම හොඳ බව පසක් වේ නම්, අයහපත පිණිස නොපවතී නම්, බුද්ධිමතුන් විසින් පසසනා ලද්දේ නම්, එය පුහුණුවෙන් සැනසීම ලැබේ නම්, එය අනුගමනය කරන්න." (අ.නි 188)

බුදුදහම සපුරාම විද්‍යාත්මක මත නොපිළිගත්තද, අනෙක් කිසිදු ආගමකට වඩා ශක්තිමත් විද්‍යාත්මක පදනමක්

මත ගොඩනැගී ඇත. විසිවන ශත වර්ෂයේ සිටි මහා විද්‍යාඥ ඇල්බට් අයින්ස්ටයින් බුදු දහම සම්බන්ධව කරන ලද පහත සඳහන් ප්‍රකාශය මේ බව තහවුරු කරයි.

“අනාගත ආගමක් විය යුත්තේ ලෝක විෂය පිළිබඳව වූ ආගමකි. එමගින් සවි බලධාරී දෙවියෙකු පිළිබඳ සංකල්පය ඉක්මවා යාමකුත්, විරන්තන ද්‍රාණිය පිළිබඳ සහ දේව වාක්‍යයන් ප්‍රතික්ෂේප වීමකුත් විය යුතුයි. ආගමික හැඟීමක් මත පදනම් වෙමින් සියළුම ද්‍රව්‍යවල තත්ත්වය ස්වභාවික සහ අධ්‍යාත්මික යන සියළු කරුණු කැටිකොට අර්ථාන්විතව විග්‍රහ කරන්නක් විය යුතුයි. බුදු දහම මීට පිළිතුරු සපයයි. නූතන විද්‍යාත්මක අවශ්‍යයතාවයන් සමඟ එක්ව ගමන් කළ හැකි ආගමක් වේද, එය බුදු දහමයි.”

2. බුදු දහමේ මූලික සංකල්ප

ප්‍රශ්නය :- බුදු දහමේ මූලික සංකල්ප මොනවාද?

පිළිතුර :- කරත්ත රෝදයක පිටත වළල්ල සහ ගරාදී වැට එහි කේන්ද්‍රයට සවි වන්නාක් මෙන් බුදුන්වහන්සේගේ බොහෝ ඉගැන්වීම් චතුරාර්ය සත්‍යය කේන්ද්‍ර කොට ගෙන පවතී. "චතු" යනු සතරයි. "ආර්ය" යනු ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමන් අවබෝධ කර ගත් දේ යන්නයි. "සත්‍ය" යනු පරමාර්ථ වශයෙන් පවතින ධර්මතා යනුයි.

ප්‍රශ්නය :- පළවෙනි ආර්ය සත්‍යය කුමක්ද?

පිළිතුර :- පළවෙනි ආර්ය සත්‍යය ජීවිතය දුක් සහගත බව පිළිගැනීමයි. ජීවත් වීම වෙනුවෙන් අප දුක් විඳිය යුතුය. කිසිදු දුකක් නොවිඳ ජීවත් විය නොහැකිය. ලෙඩ රෝග, අනතුරු, වෙහෙස, මහළු අවධිය සහ අවසානයේ සිදුවන මරණයද නිසා අපට කායිකව දුක් දරාගත යුතුව ඇත. තනිකම, අසහනය, භය, ව්‍යාකූලත්වය, බලාපොරොත්තු සුන්වීම, තරඟ වැනි කරුණු නිසා මානසික දුක්ද දරා ගත යුතුය.

ප්‍රශ්නය :- මෙම අදහස අග්‍රහවාදී නොවන්නේද?

පිළිතුර :- අග්‍රහවාදී යන්නෙහි තේරුම නම්, කුමක් සිදු වුවද එහි නරක පැත්තම සිතීමේ ස්වභාවය හෝ යහපතට වඩා අයහපතම සිදු වන බව සිතීමයි. බුදු දහම මෙම අන්ත දෙකම බැහැර කරයි. එසේම සැප යනුවෙන් යමක් නැතැයි කියා ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද නැත. ඉතා සරල ලෙස බුදු දහමේ උගන්වන්නේ ජීවත් වීමේදී ශාරීරික සහ මානසික දුක් විඳීම ස්වභාවික බවය. එය හුදෙක් ප්‍රකාශයකට වඩා ප්‍රතික්ෂේප කළ නොහැක්කකි. බොහෝ ආගම් වල මූලික පදනම මිත්‍යා ප්‍රබන්ධයක් හෝ විශ්වාසයන් මත ගොඩ නැගී ඇත්තේ විශ්වාස කළ නොහැකි හෝ පිළිගැනීමට අසීරු අයුරිනි. නමුත් බුදුදහම සෑම දෙනෙකුම හොදින් දන්නා, අත්දැකින එසේම ජයගැනීමට මහත් පරිශ්‍රමයක් දරන, බිඳලිය නොහැකි, අත්දැකීමෙන් දැනගත හැකි කරුණක් මතින් ආරම්භ වී ඇත. එබැවින් බුදුදහම යනු සෑම පුද්ගලයෙකුගේම සන්තානය සමඟ බැඳී පවතින දුක තේරුම් ගෙන එය නැති කිරීමට මාර්ගය පහදා දෙන එකම විශ්ව ආගමයි.

ප්‍රශ්නය :- දෙවන ආර්ය සත්‍යය කුමක්ද?

පිළිතුර :- දෙවන ආර්ය සත්‍යය යනු තණ්හාව නිසා සියළුම දුක් ඇතිවන බව තේරුම් ගැනීමයි. මානසික දුක් ගැන සිතන විට තණ්හාව නැතිනම් දැඩිව අල්ලා ගැනීම දුක් වලට කෙතරම් හේතුවක්ද යන්න පැහැදිලිය. අපට යමක්

අවශ්‍යය. නමුත් එය නොලැබුණු විට අපි අසහනයට පත් වෙමු. අන් අය අප පතන අයුරින් ජීවත් වනවාට අප කැමතිවන අතර ඔවුන් එසේ නොකරන කල්හි අපි අසහනයට පත් වෙමු. අන් අය අප මෙන් වෙනවාට අප කැමති නමුත් ඔවුන් එසේ නොකරන කල්හි අපි කම්පා වෙමු. එපමණක් නොව අප කැමති දෙයක් අපේක්ෂිත පරිදි ලැබුණද එයද නියම සතුටක් ලබා නොදෙයි. අනතුරුව අපි ලැබූ දේ පිළිබඳව වෙහෙසට පත් වී වෙනස් ආකාරයක දෙයක් පතමු.

ඉතා සරල ලෙස මෙසේ කිව හැකිය. එනම් දෙවෙනි ආර්ය සත්‍යයට අනුව ඔබ කැමති දේ ලැබීම නියම සතුට සහතික නොකරයි. අවශ්‍ය දේවල් පිළිබඳව කරදර වනවාට වඩා නිරන්තරයෙන්ම අවශ්‍ය දේ පිළිබඳව අදහස් වෙනස් වෙමින් යයි. ආශාව අපගේ සංතෘෂ්ඨිය පැහැර ගනී.

ප්‍රශ්නය :- ආශාව සහ තෘෂ්ණාව කායික දුකට මුල් වන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- කෙනෙකුගේ ජීවිත කාලය තුළදී ඒ ඒ දේවල් ලබා ගැනීමට ඇති දැඩි ආශාව විශේෂයෙන් සදාකාලික ආත්මයකට ඇති ආශාව බලගතු ශක්තියකි. එයින් පුද්ගලයා නැවත නැවත උපදියි. නැවත ඉපදුණු කෙනෙකුට ශරීරයක් ඇතත්, එම ශරීරය අනතුරු වලටත්, ලෙඩ රෝග වලටත්, වැඩ කිරීමෙන් වෙහෙසටත් පත් වී වයසට යාමෙන්

අවසානයේ මරණයටත් භාජනය වූවකි. ඒ අයුරින් තෘෂ්ණාව නැවත උප්පතියකට මග පාදයි.

ප්‍රශ්නය :- එය එසේ නම් හොඳය. ආශාව සපුරා ප්‍රහීන කළ විට අප නැවත යමක් ලබා ගන්නේ හෝ ඒ කරා ළං වන්නේ නැත.

පිළිතුර :- සත්‍යය. නමුත් බුදුන්වහන්සේ විසින් කියන ලද්දේ අප තුළ ඇති ආශාවන් තණ්හාව (නිරන්තර අසංකෝෂය), නොසැහීම, නිත්‍යව පවතින දැඩි ආශාව වඩ වඩාත් දුක ඇති කරීමට හේතු වන බවයි. එබැවින් අප එය නැති කළ යුතුයි. අවශ්‍ය සෑම දේම අත්‍යාවශ්‍ය නොවන බැවින් මහත් පරිශ්‍රමයක් දරා හෝ ඒ තත්ත්වයට අනුව අත්‍යාවශ්‍ය දේ පමණක් ලබා ගැනීමට උත්සුක විය යුතුයි. උන්වහන්සේ දේශනා කරන ලද්දේ අපට අත්‍යාවශ්‍ය දේ වල සීමාවක් ඇතත් අවශ්‍ය දේ වල සීමාවක් නොමැති බවය. එය පතුළ නොපෙනෙන අගාධයක් වැනි බවය. අත්‍යාවශ්‍ය දේ වලත් මූලික අවශ්‍යයතාවයන් ඇති අතර ඒවා සපුරා ගැනීම වෙනුවෙන් පමණක් වෙහෙසීම සෑහේ. ආශාවන් ක්‍රමයෙන් අවම කර ගත යුතුය. අවසානයේදී ජීවිතයේ අර්ථය කුමක්ද? එනම් සතුට ළඟා කර ගැනීමයි.

ප්‍රශ්නය :- පුනරුප්පත්තිය සනාථ කළ හැකි සාධක ඇත්ද?

පිළිතුරු :- මේ සඳහා සෑහෙන තරම් සාක්ෂි ඇත. ඉදිරියේදී මේ සම්බන්ධව සලකා බලමු.

ප්‍රශ්නය :- තුන්වෙනි ආර්ය සත්‍යය කුමක්ද?

පිළිතුර :- මෙමගින් දුක නැති කළ හැකි බවත් සැනසීම ලඟා කර ගත හැකි බවත් කියවේ. සමහර විට චතුරාර්ය සත්‍යයට අයත් වැදගත්ම කාරණයද මෙය විය හැකිය. මක්නිසාද යත් බුදුන්වහන්සේ පෙන්වන මාර්ගයේ සැබෑ සතුටත්, සංතෘෂ්ඨියත් ලද හැකි බැවිනි. වැදගත්කමක් නැති තණ්හාව අතහැර දමා දිනක් පාසා මොහොතින් මොහොත අසහනයෙන් තොරව ඉවසීමෙන්; බය, ක්‍රෝධය, තරඟව නිසා එළඹෙන ප්‍රශ්න වලට මුහුණදෙමින් සැබෑ සතුටකින් සහ නිදහසකින් විසිය හැකිය. අප සැබෑ ලෙසින් ජීවත් වුවා වන්නේ එවිට පමණය. මක්නිසාද යත් එවිට අපි අපගේ ආත්මාර්ථකාමී අවශ්‍යයතා ඉටුකර ගැනීමට ගොස් සිතට මහත් පීඩාවක් ඇතිකර නොගෙන අන් අයට උදව් උපකාර කිරීමටත් වේලාව යොදනු ඇත. මෙසේ කොට යමෙක් සියළුම දුක් වලින් මිදුණේද, හේ නිර්වාණය අවබෝධ කර ගත්තා වෙයි.

ප්‍රශ්නය :- නිවන යනු කුමක්ද? එය කොහේ ඇත්ද?

පිළිතුර :- නිවන යනු කාලය සහ අවකාශය ඉක්මවූවක් බැවින් ඒ ගැන කථා කිරීමට තබා සිතීමටත් අපහසු කාරණයකි. වචන සහ සිතීවිළි ප්‍රමාණවත් වන්නේ කාලය සහ අවකාශය යන මානයන් තුළ කරන විග්‍රහයන්ට පමණි. නමුත් නිවන මෙම මානයන්ට වඩා බොහෝ ඉදිරියෙන් වූවක් බැවින් එහි වලනයන්, වයසට යාමී, මරණයට පත්වීම්

නොමැතිය. එබැවින් නිවන ලොකෝත්තරය. මක් නිසාද යත් නිවනට අවකාශයක බලපෑමක් නොමැති නිසාය. නිවනට කර්ම ශක්තියක් නොමැතිය. සීමාවක් නැත.

මමත්වය සහ මමත්වය නොවන කිසිවක් එහි නොමැත. එබැවින් අනන්තය. බුදුන්වහන්සේ සහතික ලෙස ප්‍රකාශ කලේ නිවන යනු ලෝකෝත්තර සුවයක් බවයි. උන්වහන්සේ මෙසේ කීහ.

“නිවන උතුම්ම සැපතයි” (ධප 204)

ප්‍රශ්නය :- නිවන ඇති බවට සාධක තිබේද?

පිළිතුර :- නිවන ඇති බවට සාධක නොමැතිය. නමුත් නිවන ඇති බව අනුමානයෙන් තේරුම් ගත හැකිය. කාලය සහ අවකාශය යන මානයන් ගේ බලපෑමට යටත් අප අත්දකින ස්වභාවයක් (ලෝකය වැනි) තිබෙන නිසා එවැනි මානයන්ගේ බලපෑමට යටත් නොවූ තත්වයකුත් තිබිය හැකිය. අනෙක් අතට නිවන අපට ඔප්පු කර පෙන්විය නොහැකි දෙයක් වුවද බුදුන්වහන්සේ කේවට්ට ගෞරවයට නිවන මෙසේ හඳුන්වා දුන්න.

“පටන් ගැනීම, අවසන් වීම, ආදී කොන් නැත්තා වූ හැම කර්මස්ථාන මාර්ගයකින්ම යා හැකි බැවින් හැම පැත්තෙන්ම බැස ගැනීමට තොට ඇත්තා වූ ඇසට නොපෙනෙන්නා වූ

ඥාණයෙන්ම දක යුතු වූ තැනක් ඇත. හැම තැනම ඇත්තා වූ අපේ, පටවි, තේජේ, වායෝ යන මේ ධාතුහු එහි නැත. හැම තැනම ඇත්තා වූද, දික් වූද, කොට වූද, කුඩා වූද, මහත් වූද. හොඳ වූද, නොහොඳ වූද, වස්තුහු එහි නැත. එයට පැමිණ නාම රූප දෙක ඉතිරි නැතිවම නිරුද්ධ වෙයි...”

අප එම තත්ත්වයට පැමිණ දිනක ඒ පිළිබඳව දැනගනු ඇත. එතෙක් අපට කළ හැක්කේ නිරන්තර පුහුණුවේ යෙදීමම පමණෙකි.

ප්‍රශ්නය :- හතරවෙනි ආර්ය සත්‍යය කුමක්ද?

පිළිතුර :- හතරවෙනි ආර්ය සත්‍යය දුක් නැති කිරීමේ මාර්ගයයි. මෙය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය නම් වේ. එනම්; සමයක් දෘෂ්ටිය, සමයක් සංකල්පය, සමයක් වචනය, සමයක් කර්මාන්තය, සමයක් ආච්චය, සමයක් වායාමය, සමයක් ස්මෘතිය සහ සමයක් සමාධියයි.

ආර්යය අෂ්ටාංගික මාර්ගය බෞද්ධයන් නිරන්තරයෙන් පුහුණු විය යුතු මාර්ගයයි. බුද්ධිමය, සදාචාරාත්මක, සමාජීය, ආර්ථික සහ මනෝ විද්‍යාත්මක ආදී වශයෙන් ජීවිතයේ සෑම පැත්තක්ම මෙමගින් ආවරණය කරණු ලබන බව විශේෂයෙන් පෙනෙනු ඇත. මේවා පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතයත්, අධ්‍යාත්මයත් දියුණු කිරීමට මග පාදන කරුණුය.

3. බුදු දහම සහ දේව සංකල්පය

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ දෙවියන් කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නේද?

පිළිතුර :- බෞද්ධයෝ දේව සංකල්පය විශ්වාස නොකරති. චරිතමාන සමාජ සහ මනෝ විද්‍යාඥයින් මෙන්ම බුදුන්වහන්සේද ආගමික අදහස් විශේෂයෙන් දෙවියන් පිළිබඳ අදහස බිහි වී ඇත්තේ බය මුල්කරගෙන බව කීහ. බුදුන්වහන්සේ මෙසේ කීහ.

"බියෙන් තැනි ගත් මිනිස්සු පව්නද, වන, ආරාමද, වාක්ෂද, වෛත්‍යයද බොහෝ සේ සරණ යෙත්" (ධප 188)

ආදී මිනිසාට තමා අවට ලෝකය අනතුරු සහගත සහ තමාට විරුද්ධ සහගත ලෙසින් පෙනිණ. වන සතුන්ට ඇති බිය, අවශ්‍ය පමණට ආහාර නොලැබීම, අනතුරු සහ ලෙඩ රෝගද, අකුණු සහ හෙණ හඬ, ගිනිකඳු වැනි ස්වාභාවික හේතූන්ද නිරන්තරවම ඔවුන්ගේ ජීවිත සමග බැඳී පැවතුණි. තමාට කිසිදු සහනයක් නොලැබුණු බැවින් ඔවුන් විසින් දෙවියන් පිළිබඳ අදහස නිර්මාණය කර ගන්නා ලදී. එමගින්

හොඳ කාලවලදී සහනයත්, නරක කාලවලදී ධෛර්යත් උපදවා ගැනීමට හැකි විය. අද පවා සමාජයේ ඉතා අවදනම් අවස්ථාවන්හිදී මිනිසුන් වඩ වඩාත් ආගමට නැඹුරු වීමක් දක්නට ලැබේ. එසේම එම කාලවලදී දෙවියන් පිළිබඳ විශ්වාසය ඔවුනට මහත් ශක්තියක් ලබා දෙන බවකුත් කියනු ඇසේ. සමහරෙක් එකම දෙවි කෙනෙකුට යාඥා කරමින් එම යාඥාවන් නිසා තමනට අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී පිළිසරණක් ලැබූ බවත් කියති. මේ සෑම කරුණකින්ම බුදුන්වහන්සේ දේව සංකල්පය ගැන කියූ කරුණු තහවුරු වෙයි. එනම් මිනිසුන් දෙවියන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය හීනිය පදනම් කර ගත්තක් බවය. බුදුන්වහන්සේ වදාරන ලද්දේ අපගේ බිය හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ දරා, ආශාවන් තුනී කරගෙන, නිහඬව, අපට වෙනස් කළ නොහැකි දේට මුහුණ දෙන ලෙසිනි. උන් වහන්සේ බිය පළවා හැරියේ යථාර්තවාදී නොවූ බියකින් නොව සත්‍යය වටහා ගැනීමෙනි.

දේව සංකල්පය සාධනය කළ හැකි සාක්ෂි නොවීමද බුදුන්වහන්සේ එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හේතු වන්නට ඇත. ආගම් බොහෝ ගණනක් තමන්ගේ දෙවියන් එකම දෙවියන් බවත් අන්‍ය දෙවියන් නොමැති බවත් ශුද්ධ වූ ග්‍රන්ථ අනුසාරයෙන් පෙන්වයි. සමහරු දෙවියන් වහන්සේ පුරුෂ ලිංග බවත් තවත් අය උන් වහන්සේ ස්ත්‍රී ලිංග බවත් තවත් සමහරු උන් වහන්සේ මේ දෙකටම අයත් නැති බවත් කියති. තම දෙවියන් ඉන්නා බවට අවශ්‍ය තරම් සාක්ෂි ඇතැයි පවසන අතර තුර අන්‍ය අනුගාමිකයන් ඔවුන්ගේ දෙවියන් ඉන්නා බව කියන විට සරදම් කරති. සත්‍ය බවට පත් නොවුණු, යථාභූත වශයෙන් පිළිනොගැනුණු, විද්‍යාමාන

නොවූ, බිඳලිය නොහැකි සාක්ෂි නැති මෙම මතය වෙනුවෙන් ආගම් බොහෝ ගණනක් සියවස් ගණනාවක් ගත කොට ඇත්තේද නැති සාක්ෂි ගොඩනැගීම උදෙසාය. බෞද්ධයෝ පිළිගත හැකි සාක්ෂි ලැබෙනතුරු මේ ගැන පිළිනොගනිති.

බුදුන්වහන්සේ දේව සංකල්පය පිළි නොගැනීමට අදාල තුන්වෙනි කරුණ නම් විශ්වාසය යනු අත්‍යාවශ්‍ය කරුණක් ලෙස නොසලකනු ලැබීමයි. විශ්වයේ ආරම්භය විස්තර කිරීම සඳහා දේව සංකල්පය අත්‍යාවශ්‍ය බව යම් යම් අය සිතති. මෙය වැරදි මතයකි. දේව සංකල්පයෙන් තොරව විශ්වය නිර්මාණය වී ඇති අන්දම අද විද්‍යාව මගින් ඉතා පැහැදිලිව පහදා දී තිබේ. අර්ථාන්විතව තෘප්තිමත් ජීවිතයක් ගත කිරීම සඳහා දෙවියන් පිළිබඳ විශ්වාසය අවශ්‍ය බව සමහරු කියති. නැවතත් අපට කිව හැක්කේ මෙයද සත්‍යය නොවන බවයි. දෙවියන් පිළිබඳව විශ්වාස නොකරන දසලක්ෂ ගණන් නිදහස් චින්තකයන්ද, බොහෝ බෞද්ධයෝද අතර ඉතා ප්‍රයෝජනවත්, තෘප්තිමත් සහ අර්ථවත් ජීවිත ගත කරන අය අනන්තවත් සිටිති. තවත් සමහරු දෙවියන්ගේ බලය පිළිබඳ විශ්වාසය වැදගත් බව කියනුයේ මිනිසුන්ට තනිව නැගී සිටීමේ ශක්තියක් නැතැයි සිතමිනි. තවත් වරක් කිව යුත්තේ සත්‍යය මීට පටහැනි බවය. අතිවිශාල බාධාවන්, දුබලතා මහත් වාසි සහ අමාරුකම් දෙවියන් පිළිබඳ විශ්වාසයකින් තොරව ජයගත් අය පිළිබඳව අපට නිරන්තරයෙන්ම අසන්නට ලැබේ. තවත් පිරිසකගේ මතය නම් දෙවියන් කෙරෙහි විශ්වාසයකින් තොරව විමුක්තියක් ලැබිය නොහැකි බවය. නමුත් බෞද්ධයෝ එම සංකල්පය පිළිනොගනිති. බුදුන්වහන්සේ තම අත්දැකීම්

පදනම් කරගෙන දේශනා කලේ මනුෂ්‍යයාට තම මනස පිරිසිදු කරගනිමින්, දයාව, මෛත්‍රිය, කරුණාව, බුද්ධිමත්ව පතුරුවා හැරිය හැකි බවය. බුදුන්වහන්සේ අපගේ අවධානය ස්වර්ගයෙන් හදවතට මාරු කොට සත්‍ය අවබෝධය තුළින්ම අපේ ප්‍රශ්න විසඳා ගැනීමට යොමු කළහ.

ප්‍රශ්නය :- දෙවියන් නොමැතිනම් විශ්වය මෙසේ පවතින්නේ මන්ද?

පිළිතුර :- මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීමට සෑම ආගමකම මිත්‍යා කථාන්තර මගින් උත්සාහයක් ගෙන තිබේ. මනුෂ්‍යයින් බොහෝ දේ නොදැන සිටි අතීතයේදී මිත්‍යා කථාන්තර වලින් එම අවශ්‍යයතාවය සපුරා ගත හැකි විය. නමුත් භෞතික විද්‍යාව, අභ්‍යවකාශ විද්‍යාව, භූගෝල විද්‍යාව දියුණු වී එක් වෙනි සියවසේදී එම උවමනාවන් ප්‍රතික්ෂේප වී හමාරය. වර්තමානයේදී විද්‍යාව මගින් දෙවි කෙනෙකුගේ බලපෑමෙන් තොරව විශ්වය නිර්මාණය වී ඇති අයුරු පහදා දීමට සමත් වී තිබේ.

ප්‍රශ්නය :- විශ්වයේ ආරම්භය ගැන බුදුන්වහන්සේ කීවේ කුමක්ද?

පිළිතුර :- නවීන විද්‍යානුකූල මතයට අනුරූප වන අයුරු බුදුන්වහන්සේ විශ්වයේ ආරම්භය ගැන කිවූ දේ පුදුම

සහගතය. අග්ගඤ්ඤ සුත්‍රයේදී විශ්වය විනාශ වී ගණනය කළ නොහැකි වසර මිලියන ගණනක ඇවෑමෙන් නැවතත් වර්තමානයේ තිබෙන අයුරින් විශ්වය නිර්මාණය වන බව කීහ. පළමු ජීවියා ජලයේ ඉපදින. තවත් ගිණිය නොහැකි කාල සීමාවකදී සරල සංසිද්ධි සංකීර්ණ බවට පත්වීමෙන් සත්වයා නිර්මාණය වී ඇත. මෙම සියළු දේම සිදු වන්නේ ආරම්භයක් හෝ අවසානයකින් තොරව ස්වභාවික හේතු මත සිදුවන වෙනස් වීමෙනි.

ප්‍රශ්නය :- දෙවියන් පිළිබඳ සාක්ෂි නැති බව ඔබ විසින් කියන ලදී. එසේනම්, අත්භූත දේ සිදුවන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- බොහෝ දෙනෙකු අත්භූත සිදුවීම් දෙවියන් විසින් කරුණු ලබන බවට සලකති. යාඥාවන් මගින් රෝග සුව වෙන බව අපි අසා ඇත්තෙමු. නමුත් රෝහලකින් හෝ වෛද්‍යවරයෙකුගෙන් ඒ පිළිබඳව එක සාක්ෂියකදු අසා නැත්තෙමු. අත්භූත ලෙස සමහරුන් අනතුරු වලින් බේරුණු බවද අසා ඇත්තෙමු. නමුත් එවැනි දේ පිළිබඳව පවා ඇසින් දුටු සාක්ෂි නොමැතිය. යාඥාවෙන් අන්ධයන්ට ඇස් පෙනීම ලබා දීම, කොරුන් ඇවිද්ද වීම් කළ බවට දුෂ්‍යමාන ආරංචි පැතිරුනද එවැනි අත්භූත දේ පිළිබඳව ඇති සත්‍ය භාවය සැක සහිතය. කෙසේ වෙතත් යම් විටෙක නොසිතූ දේ සිදුවේ. නමුත් ඒවා විග්‍රහ කිරීමට අපට ඇති නොහැකියාව නිසා දෙවියෝ එවැනි දේ කරනැයි සිතීම නිවැරදි නොවේ. එමගින් සත්‍ය වශයෙන් ඔප්පු වන්නේ අපගේ දැණුම

අසම්පූර්ණ බවම පමණෙකි. නූතන විද්‍යාව දියුණුවට පෙර ලෙඩ රෝග වල සැබෑ හේතුව නොදත් බැවින් ඒවාද දෙවියන් විසින් දඬුවම් ලෙසින් පනවන ලදැයි සිතූහ. දැන් අපි ලෙඩ රෝග ගැන දන්නා බැවින් ලෙඩ වූ කල බෙහෙත් ගනිමු. රෝගයකට අදාළ හේතුව මෙන් ලෝකය පිළිබඳවද අපගේ දැණුම දියුණු වන විට දැනට නොවිසඳී ඇති ප්‍රශ්න විසඳෙනු නොඅනුමානය.

ප්‍රශ්නය :- බොහෝ දෙනෙකු කුමන ආකාරයක හෝ දෙවිකෙනෙකු ඇතැයි සිතන බැවින් එම මතය සත්‍ය විය නොහැකිද?

පිළිතුර :- එසේ විය නොහැකිය. බොහෝ කලකට පෙර ලෝකය පැතලි යයි බොහෝ දෙනෙකු සිතූහ. නමුත් එය නිවැරදි නොවිණ. යම් කිසි දෙයක් විශ්වාස කරන පිරිසගේ ප්‍රමාණය මගින් එම මතයේ වැරදි හෝ නිවැරදි භාවය පිළිබිඹු නොවේ. යමක් වැරදි හෝ නිවැරදි බව කිව හැකි එකම ක්‍රමය නම් ඊට අදාළ සාධක සහ සාක්ෂි පරීක්ෂා කර බැලීමෙනි.

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ දෙවියන් විශ්වාස නොකරන්නේ නම් අන් කුමක් කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නේද?

පිළිතුර :- අපි දෙවියන් කෙරෙහි විශ්වාසය නොතබාත් මිනිසුන් කෙරෙහි විශ්වාසය තබමු. සෑම මනුෂ්‍යයෙකුම

වැදගත් සහ වටිනා පුද්ගලයෙකු ලෙස අපි දකිමු. බුදුන්වහන්සේ පරිදි සෑම මනුෂ්‍යයෙකුටම සවී සම්පූර්ණ මනුෂ්‍යයෙකු බවට පත්වීමට හැකි බව අපි පිළිගනිමු. එසේම මිනිසාට අවිද්‍යාව සහ අහිතකර හැඟීම් පරාජය කොට ලෝකය දෙස යථා පරිදි බැලීමට හැකි බව අපි විශ්වාස කරමු. ක්‍රෝධය, තරඟ, ඊෂ්‍යාව සහ එදිරිවාදිකම් යන කරුණු ආදරය, ඉවසීම, ත්‍යාගශීලීභාවය සහ කරුණාවෙන් ප්‍රතිස්ථාපනය කළ හැකි බව අපි විශ්වාස කරමු. අප විශ්වාස කරන්නේ මේ කරුණු එක් එක් පුද්ගලයාගේ උනන්දුව, උත්සාහය, අන්‍ය බෞද්ධයන්ගේ සහයෝගය සහ බුදුන්වහන්සේගේ දේශනා වලින් තමන්ටම ප්‍රබෝධමත් කර ගැනීමෙන් ළඟා කර ගත හැකි බවය.

“තෙමේමය තමහට පිහිට, තමාගෙන් පිටත කවර නම් පිහිටක්ද? තෙමේ මොනවට දැමුණු තමා ගෙන්ම තමා දුර්ලභ වූ පිහිට ලබයි.” (ධ.ප 160)

4. පන්සිල්

ප්‍රශ්නය :- අන්‍ය ආගම් වල වැරදි සහ නිවැරදි දේ පිළිබඳව විග්‍රහ කරන්නේ පනත් හෝ දේව වාක්‍ය වලිනි. බෞද්ධයන් වශයෙන් ඔබ දෙවියන් කෙරෙහි විශ්වාසයක් නොමැති නම් වැරදි සහ නිවැරදි දේ කෙසේ අර්ථ දක්වන්නේද?

පිළිතුර :- ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ යන අකුසල් මුල් හේතුවෙන් කයින්, වචනයෙන්, සිතීන් සිදුවන මොනයම්ම හෝ ක්‍රියාවක් නිවන් මග අහුරයි නම්, ඒවා අකුසල් හෙවත් වැරදිය. එසේම අලෝභ, අදෝශ, අමෝහ මුල් කරගෙන කයින්, වචනයෙන්, සිතීන් සිදුවන මොනයම්ම හෝ ක්‍රියාවක් නිවන් මගට උපකාර කරයි නම්, ඒවා කුසල් හෙවත් නිවැරදි ක්‍රියාය.

දෙවියන් මුල් කරගත් ආගම් වලදී නම් වරද නිවරද දැන ගැනීමට ඔබ කළ යුත්තේ ඔබට අනුමත කරන ලද දේ කිරීමට පමණෙකි. නමුත් බුදු දහම වැනි පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ආගමකදී නම් වරද නිවරද දැන ගැනීමට ඔබට ඔබ පිළිබඳවම මනා සිහිනුවණක් සහ අවබෝධයක් තිබිය යුතුය. අවබෝධය මත පදනම් වූ සදාචාරය සැමතින්ම පනතකට

යටත් වුවකට වඩා ශක්තිමත්ය. වරද නිවරද දැන ගැනීමට බෞද්ධයෝ කරුණු තුනක් සලකා බලති. එනම් චේතනාව, ක්‍රියාව සහ ප්‍රතිඵලයයි. මෙහි ක්‍රියාව තමා වෙනුවෙන්ම පවතින අතර ප්‍රතිඵලය අන් අය කෙරෙහිද බලපායි. චේතනාව හොඳ නම් (කුසල මූල නම් - අලෝභ, අදෝශ, අමෝහ), එය තමාටත් (තමාගේ අලෝභය, අදෝශය, අමෝහය වැඩි දියුණු වේ නම්) අනුන්ටත් (අන් අයගේ අලෝභය, අදෝශය, අමෝහය, වැඩි දියුණු වේ නම්) යහපත් ප්‍රතිඵල ගෙන දේ නම්, ඔහුගේ ක්‍රියාව කුසල සහගත හොඳ ක්‍රියාවක් වේ. නමුත් ඇත්ත වශයෙන්ම මෙම අදහසේ බොහෝ පැති ඇත. සමහර විට අප ඉතා හොඳ චේතනාවෙන් වැඩ කරන නමුත් ඉන් තමාටත් අන් අයටත් යහපතක් නොවීමට ඉඩ ඇත. සමහර විට අදහස හොඳ නොවිය හැකිය. නමුත් අන් අයට යහපතක් වීමට ඉඩ ඇත. සමහර විට යහපත් අරමුණකින් මා කරන දෙයකින් මට යහපතක් වුවද අන් අයගේ අසහනයට හේතු විය හැකිය. මෙවැනි අවස්ථා වලදී මාගේ ක්‍රියාවේ හොඳ සහ නරක මිශ්‍රව පවතී. අරමුණ නරක නම්, ක්‍රියාව මටත් අනුන්ටත් අයහපත පිණිස පවතී නම්, ඒවා අකුසල්ය. එසේම චේතනාව හොඳනම්, ක්‍රියාව මගින් මටත්, අනුන්ටත් යහපතක් කරයි නම් ඒවා කුසල කර්මයි.

ප්‍රශ්නය :- එසේම බුදු දහමේ සදාචාරාත්මක වටිනාකම ඇත්ද?

පිළිතුර :- ඔව්. බෞද්ධ සදාචාරයේ පදනම පංච ශීලයයි. පංච ශීලය මගින් කිසිදාක පණ ඇති සතෙකුට හිංසා කිරීම

හෝ මැරීම වළක්වයි. හොරකම් කිරීමත්, කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමත්, බොරු කීමත්, මදයට සහ පමාදයට හේතු වන සුරාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමත් එමගින් සිදුකරයි.

ප්‍රශ්නය :- රෝග බෝ කරන කෘමීන් මැරීම හෝ ඔබව ඝාතනය කිරීමට එන අයෙකු මැරීමත් වරදක්ද?

පිළිතුර :- එය ඔබට හොඳ විය හැකිය. නමුත් කෘමීන් හෝ අනෙක් පුද්ගලයින් පිළිබඳ තත්වය කෙබඳුද? ඔවුන්ද ඔබ මෙන්ම ජීවත් වීමට කැමතිය. ඔබ රෝග බෝ කරන කෘමීන් මැරීමට සිතන විට රෝග පැතිරීම වැළැක්වීමේ හොඳ චේතනාවකුත්, සත්ව ඝාතනය පිළිබඳ නරක චේතනාවකුත් යන දෙකෙහි මිශ්‍රණයක් දැකිය හැකිය. සමහර අවස්ථාවන්හිදී මැරීම අත්‍යාවශ්‍ය වුවද එය සපුරාම හොඳ ක්‍රියාවක් නම් නොවේ.

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ කුඹීන් සහ මකුණන් වැනි සතුන් කෙරෙහි පවා විශාල සැලකිල්ලක් දක්වනවා නේද?

පිළිතුර :- කිසිවෙකුට වෙනසක් නොදක්වා මෙමනිසා පතුරුවා හැරීමට බෞද්ධයෝ මහත් පරිශ්‍රමයක් දරති. ඔවුහු ලෝකයම එකට ගෙන සැම ජීවියෙකුටම හා ද්‍රව්‍යයකුටම ඒවාට හිමි තැනක් සහ ක්‍රියාවලියක් ඇති බව පිළිගනිති. ඔවුහු ස්වභාව

ධර්මයේ සියුම් සමතුලිතතාවයන් විනාශ කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම ඉතා ප්‍රවේශමින් කළ යුතු බව සිතති. ස්වභාව ධර්මයේ නිර්මාණ දෙස මඳක් නෙත් යොමන්න. ස්වභාව ධර්මයේ අවශ්‍යතාවයන් පරිදි නිර්මිත දේ පරදවා අභිබවනය කිරීමට යාමේදී සොබාදහම ඊට එරෙහිව නැගී සිටිනු ඇති. මිනිසාගේ ක්‍රියාකාරකම් නිසා වාතය, ජලය යනාදිය දූෂණය වෙයි. ලස්සන වන සතුන් විනාශ වෙමින් යයි. කඳු නිම්න නිසරු වෙමින් සෝදා පාළුවට ලක්වෙයි. වෙනෙකක් තබා කාලගුණයද වෙනස් වෙමින් යයි. මිනිසුන් තුළ තරමක හෝ හැඟීමක් තිබුණා නම් මෙවැනි තත්වයක් උදා නොවීමට ඉඩ තිබුණි. අප සියළු දෙනාම මහත් පරිශ්‍රමයක් දරා හෝ ජීවිත කෙරෙහි ගරුත්වයක් ඇති කර ගත යුතුය. පළවෙනි සිල් පදයෙන් කියන්නේද මෙයයි.

ප්‍රශ්නය :- තෙවැනි සිල් පදයෙන් කියවෙන කාමයෙහි වරදවා හැසිරීම නම් කුමක්ද ?

පිළිතුර :- යමෙක් උපාය මාර්ගයෙන් හෝ තර්ජනය කිරීමෙන් හෝ බලහත්කාරයෙන් හෝ තවකෙනෙකුට ලිංගික ක්‍රියාවලියකට පොළඹවා ගැනීම කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමයි. පරදාර සේවනයද එවැනි දෙයකි. මක්නිසාදයත් විවාහයේදී එකිනෙකා නිතියෙන් සහකරුවන් ලෙස පිළිගැනීමයි. පරදාර සේවනයේදී එම විශ්වාසය පළ වෙයි. ලිංගික ක්‍රියාවලිය දෙදෙනා අතර ආදරයෙන්, දෘඪ මිත්‍රත්වයෙන් ප්‍රකාශනයක් බඳු විය යුතු අතර එමඟින් මානසික එකඟතාවයක් ඇතිවේ.

ප්‍රශ්නය :- විවාහයට පෙර ලිංගිකව හැසිරීම කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමක් නොවන්නේද?

පිළිතුර :- ආදරයෙන් සහ අනෝන්‍ය අවබෝධයෙන් කෙරෙන එවැන්නක් එසේ විය නොහැකිය. කෙසේ වෙතත් ලිංගික ක්‍රියාවලියේ ජීව විද්‍යාත්මක පැත්ත නම් වර්ගයාගේ බිහි කිරීමයි. එබැවින් විවාහ නොවූහු කාන්තාවන්කගේ ගැබ් ගැනීමක් සමාජයට විශාල ප්‍රශ්නයක් බැවින් ලිංගික ක්‍රියාවලිය විවාහය තෙක් පසුකිරීම වැදගත් වනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- බොරු නොකියා ජීවත් විය හැකිද?

පිළිතුර :- බොරු නොකියා සමාජයක් හෝ ව්‍යාපාරයක යෙදිය නොහැකි බවට සමාජයේ තිබෙන මතය වෙනස් විය යුතුය. බෞද්ධයෙක් යනු කිසියම් ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳව ප්‍රායෝගිකව සලකා බලා සත්‍යවාදීව සහ අවංකව වෙසෙන තැනැත්තෙකි.

ප්‍රශ්නය :- මත්ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ තත්ත්වය කුමක්ද? මත්ද්‍රව්‍ය සුළු ප්‍රමාණයක් ගැනීමත් නුසුදුසුද?

පිළිතුර :- මිනිසුන් මත්පැන් ගන්නේ රසවිඳීම සඳහා නොව මානසික ආතතීන්ගෙන් මිදීමේ ක්‍රමයක් වශයෙනි. ප්‍රිය සම්භාෂණයන්හිදී සමාජ ආශ්‍රය පිණිස සුළු ප්‍රමාණයක්

ගැනීමට පෙළඹීමෙන් එය සනාථ වේ. මත්පැන් සුළු ප්‍රමාණයක් ගැනීමෙන් පවා මනස විකෘති වේ. සිහිය අවුල් වේ. වැඩි ප්‍රමාණයක් ගැනීමෙන් තත්වය වඩාත් විනාශකාරී වේ.

ප්‍රශ්නය :- නමුත් සුළු ප්‍රමාණයක් ගැනීම සුළු කරුණක් නොවන්නේද?

පිළිතුර :- ඔව්. එය ඉතා සුළු කාරණයක් විය හැකිය. නමුත් ඔබට එම සුළු කාරණය පවා නොකර ඉදීමට කැපවීමක් හෝ අධිෂ්ඨානයක් නොමැති වීමම විශාල කරුණක් නේද?

ප්‍රශ්නය :- පන්සිල් යනු අශුභවාදී දෙයක්ද? එමඟින් නොකළ යුතු දෑ මිස කළ යුතු දෑ නොකියන්නේ ඇයි?

පිළිතුර :- පන්සිල් යනු බෞද්ධ සදාචාරය පිළිබඳ මූලික අවස්ථාවයි. නමුත් එපමණකින්ම එය අවසන් නොවේ. අපේම නරක පුරුදු හඳුනා ගෙන ඒවා නැවත නොකිරීමට අපි උත්සාහ කරමු. පන්සිල් සමාදම් වීමේ අර්ථය එබඳුය. අපි නරක දේ කිරීමෙන් වැළකෙන්නේ හොඳ දේ කිරීමටත් පෙළඹීමෙනි. උදාහරණයක් වශයෙන් වචනය සලකමු. බුදුන්වහන්සේ අපට කියන ලද්දේ අසත්‍ය ප්‍රකාශ කිරීමෙන් වැළකීමෙන් ආරම්භ කොට ඉන් අනතුරුව සත්‍ය, විනීත

වචන, නියම වෙලාවට පමණක් කථා කළ යුතු බවය. උන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ.

“බොරු කීමෙන් වැළකීමෙන්ම යමෙකු සත්‍යය කථාකරන, විශ්වාස කටයුතු, ලෝකයා මුළු නොකරන්නෙකු බවට පත්වේ. ද්වේශ සහගත කථාවෙන් වැළකීමෙන් පුද්ගලයන්ගේ විවිධත්වය දන්නා බැවින් වෙනතැනක කියූ කථාවක් මෙතැනවත්, මෙතැන කියූ කතාවක් අන් තැනකවත් නැවත කීමට නොයයි. ඔහු බෙදී වෙන් වී ගිය පුද්ගලයන් එකමුතු කරන අතර මිතුරන් අතර මිත්‍රත්වය වැඩි දියුණු කරයි. එකමුතුකම ඔහුගේ ප්‍රීතියට හේතු වෙයි. එකමුතුකමෙන් ඔහු පිනා යයි. එකමුතුකමට ඔහු ආදරය කරයි. එකමුතුකම වැඩි දියුණු වන පරිදි ඔහු කථා කරයි. යමෙක් පරූෂ වචන කීමෙන් වැළකීමෙන් අන් අයට දොස් නොපවරන, ඇසීමට ප්‍රිය උපදවන වචන කථා කරන, අන් අයට එකඟ විය හැකි, හදවතට කා වදින ශිෂ්ට සම්පන්න පුද්ගලයෙක් බවට පත්වේ. හිස් වචන කීමෙන් වැළකීමෙන් අවස්ථාව උචිත ලෙස නිවැරදි දේ පමණක් ධර්මානුකූලවත්, විනයානුකූලවත් නියමාකාරයෙන් කථාකරන්නෙකු බවට පත්වේ. ප්‍රයෝජනවත්, සාධාරණ සහ මාත්‍යකාවට අදාළව කථාකරන්නෙකුද වේ.”

5. නැවත ඉපදීම

ප්‍රශ්නය:- මිනිසා එන්නේ කොහේ සිටද? මිනිසා යන්නේ කොහාටද?

පිළිතුර :- මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා පිළිතුරු තුනක් තිබිය හැකිය. කිසියම් දෙවිකෙනෙකු හෝ දෙව්වරු එතෙක් නොසිටි පුද්ගලයෙක් ඔවුන්ගේ කැමැත්ත පරිදි නිර්මාණය කර ඔහු ජීවත් වන ආකාරය මත මරණින් පසු ඔහුව ස්වර්ගය හෝ අපාය වෙත යවතැයි සිතන පිරිසක් සිටිති. විශේෂයෙන් මානව වාදීන් සහ විද්‍යාඥයින් සිතනුයේ කිසියම් ස්වභාවික සංසිද්ධියක් මත පුද්ගලයා නිර්මාණය වී ඔහුගේ මරණින් පසුව තවදුරටත් එම පුද්ගලයා නොමැති බවයි. බුදු දහම මෙම මත දෙකම පිළිනොගනියි. පළමු අදහස බොහෝ ආචාර විද්‍යාත්මක ප්‍රශ්න ඇති කිරීමට තුඩු දෙයි. යහපත් දෙවි කෙනකු බොහෝ විරූපී පුද්ගලයන් නිර්මාණය කර ඇත්තේ ඇයි? ළමුන් ගබ්සා වෙන්තේ ඇයි? ඊශ්වර වාදයේ ඇති අනෙක් අසාධාරණ භාවය නම් මිනිසෙකුට අවුරුදු 60 ක් 70 ක් මෙම පොළව මත සිදුකරන දේ වෙනුවෙන් සදාකාලිකව අපායේ දුක් විදීමට සිදු වීමයි. එසේම මෙහි අවුරුදු හැට හැතැවක ජීවිතයක් ස්වර්ගයේ සැපවත් ජීවිතයක් ගත කරන කාලයත් සමඟ සංසන්දනය කළ නොහැකි තරම්ම

කුඩාය. පළමුවෙනි අර්ථ දැක්වීමට වඩා දෙවැනි අර්ථ දැක්වීම හොඳ නමුත් එමඟින් පිළිතුරු නැති ප්‍රශ්න රාශියක් ඉතිරි කරයි. සරල සිදු වීමක් වන ශුක්‍රාණුවක් සහ ඩිම්බයක් එකතු වීමෙන් පුදුම සහගත ලෙස සංකීර්ණ "සිත" නැමති ධර්මතාවය ගොඩනැගෙන්නේ කෙසේද? නමුත් දැන් අධිමානසික විද්‍යාව විද්‍යාවේම කොටසක් හැටියට සලකනු ලබන අතරම එමඟින් ටෙලිපති ක්‍රමය යනාදිය භෞතික විග්‍රහයන් සමඟ සැසඳීමට අතිශය අසීරු බව පිළිගනියි.

බුදු දහම මිනිසා පැමිණි සහ මිනිසා යන තැන පිළිබඳ පැහැදිලි පිළිතුරක් සපයයි. අප මිය ගිය විට මේ ජීවිතයේදී දියුණු කරන ලද මනස සහ එහි සියළු හැකියාවන්, ආශාවන්, දක්ෂතාවයන් වැනි ලක්ෂණ සමඟම යුක්තාණුවක් හා නැවත වර්ධනය වනු ඇත. ඒ ආකාරයෙන් තනි තනි පුද්ගලයන්ගේ වධිතය නැවත ඉපදීමයි. ඉන් පසු තමන් විසින් පුරුදු කරන ලද චරිත ස්වභාවයන් නව පරිසරයකට අනුව මානසික සහ චරිත ලක්ෂණයන්ගේ ස්වභාවයන් ඉදිරියට යයි. සිහිකල්පනාව වධිතය කර ගැනීමෙන් මෙන්ම තීරණාත්මක සාධක වන අධ්‍යාපනය, දෙමාපිය බලපෑම සහ සමාජය මඟින් යමෙකුගේ චරිතය වෙනස් කිරීමට හැකිය. මරණයේදී පවතින තත්ත්වය යුක්තානුවකදී නැවතත් ස්ථාපනය වනු ඇත. මෙම මරණයට පත්වීමේ සහ නැවත ඉපදීමේ ක්‍රියාවලිය ඊට හේතුව වන තෘෂ්ණාවත්, අවිද්‍යාවත් නැති කරන තුරුම පවතිනු ඇත. යමෙක් තෘෂ්ණාවත්, අවිද්‍යාවත් නැති කළ කල්හි නිර්වාණය අවබෝධකර ගත්තේ යයි කියමු. එය බුදුදහමේ අවසාන ඉලක්කයයි.

ප්‍රශ්නය :- සිත එක් ශරීරයක සිට තවත් ශරීරයකට යන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- එය ගුවන් විදුලි තරංග මෙන් කල්පනාවට ගන්න. රේඩියෝ තරංග යනු වචන සහ සංගීතය නොව විවිධ සංඛ්‍යාතයන් අඩංගු ශක්තිය සම්ප්‍රේෂණය කිරීමකි. ඒවා අවකාශය තුළින් ගමන් කරන අතර එම තරංග ග්‍රහණය කර ගත හැකි උපකරණයක් මගින් නැවතත් වචන සහ සංගීතය බවට හරවනු ලැබේ. මෙය සිතට සමානය. මරණයේදී චිත්ත ශක්තිය අවකාශය තුළින් ගමන් කරන අතර එය ග්‍රහණය කර ගැනීමට යුක්තාණුව සමත්ය. කලල රූපය වධ්නය විමක් සමගම මොළය කේන්ද්‍ර කොට ගෙන එය නව පුද්ගලයෙකු ලෙසින් වධ්නය විමක් සිදුවේ.

ප්‍රශ්නය :- මියගිය මිනිසෙක් හැම විටම උපදින්නේ මනුෂ්‍යයෙකු වශයෙන්මද?

පිළිතුර :- නැත. කෙනෙකු නැවත ඉපදෙන ලෝක (භූමි) කිහිපයක් ඇත. සමහරු දිව්‍ය ලෝක වලද, සමහරු නිරයේද, සමහරු ප්‍රේත ලෝකවලද ආදී වශයෙන් තැන් වල උපදිති. දිව්‍ය ලෝක යනුද ස්ථානයකට වඩා එහි උපදින සත්වයන්ගේ ශරීර ඉතා සියුම් වන, සිත නිරන්තර ප්‍රීතිය භුක්ති විදින ස්වභාවයකි. සමහර ආගම් දිව්‍ය ලෝකයේ (ස්වර්ගයේ) ඉපදීමට මහත් පරිශ්‍රමයක් දරන්නේ එහි ස්ථිර ස්වභාවයක් ඇතැයි වරදවා වටහා ගැනීමෙනි. එය එසේ නොවේ. හේතු

ප්‍රත්‍යයන් නිසා ඇතිවෙන සෑම දෙයක් මෙන්ම දිව්‍ය සැපතද අනිත්‍යය. එහි ආයුකාලය නිමවී නැවත මිනිස් ලොව ඉපදිය හැකිය. එසේම නිරය යනුද කිසියම් ස්ථානයකට වඩා සියුම් සිරුරක් සහිතව සිත සාතිශ්‍ය නොසන්සුන්තාවයක් සහ අසහනයට පත්වූ ස්වභාවයකි. ඒ අනුව දිව්‍ය ලෝක වල අතිශ්‍ය සැප විඳින අතර නිරය සහ ප්‍රේත ලෝක වලදී අතිශ්‍ය දුක් විඳිති. මිනිස්සු දුක-සැප සමච මෙන් විඳිති. ඇත්ත වශයෙන්ම මනුෂ්‍යය ලෝකයේ සහ අනෙකුත් ලෝක වල ඇති ප්‍රධාන වෙනස නම් ශරීර සහ ඇත්දැකීම් වල ස්වභාවයයි.

ප්‍රශ්නය :- කුමන තලයක නැවත උපදින්නේද යන්න තීරණය කරන සාධක මොනවාද?

පිළිතුර :- කෙනෙකු නැවත උපදින ස්ථානය සහ තත්ත්වය රඳා පවතින ප්‍රධාන කාරණය කර්මයයි. නමුත් එය එකම කාරණය නොවේ. කර්මය යන්නෙහි තේරුම නම්, ක්‍රියාව යන්න හෝ හිතාමතා කරණු ලබන ක්‍රියාවයි. තවත් අයුරකින් කියතහොත් අපි අතීතයේ හොඳින් හිතාමතා කරන ලද ක්‍රියා වල ප්‍රතිඵල අද අත් විඳිමු. ඒ අයුරින්ම අප අද හිතාමතා සිදු කරන ක්‍රියාවන්හි ප්‍රතිඵල වලට අනාගතයේදී මුහුණ දීමට සිදුවනු ඇත.

ඉතා මෘදු කරුණාවන්ත පුද්ගලයෙකු දිව්‍ය ලෝකවල හෝ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ නිරන්තර සැප විඳින්නෙකු වශයෙන්

උපදිනු ඇත. එසේම නොසන්සුන්, නිතරම පසුතැවෙන, නපුරු අය නිරයේ හෝ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ නිරන්තර දුක් විඳින්නෙකු වශයෙන් උපදිනු ඇත. යමෙකු හට හිතට මහත් පීඩාවක් ඇති කරන තෘෂ්ණාව, දරුණු ආශාවන් සහ දැවෙන අරමුණු ඇත්නම් සෑහීමකට පත් නොවන ප්‍රේතයෙකු වශයෙන් හෝ කුමකින්වත් තෘප්තිමත් නොවන මනුෂ්‍යයකු වශයෙන් නැවතත් ඉපදීමට ඉඩ ඇත. කුමන ආකාරයෙන් හෝ සිතේ ඇති කරගන්නා පුරුදු නැවත ඉපදීමෙන් පසුද බලපවත්වනු ඇත. කෙසේ වෙතත් බොහෝ අය නැවත වරක් මිනිසුන් වශයෙන්ම ඉපදේ.

ප්‍රශ්නය :- අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමෙන් කර්මය වෙනස් කර ගත හැකිය.

පිළිතුර :- සත්තකින්ම අපට එසේ කළ හැකිය. ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාර්ගයේ එක් අංගයක් "යහපත් වැයම" වන්නේද ඒ නිසයි. අප අපේ විශ්වාසය මත පදනම් වී කටයුතු කළහොත් එමඟින් අතිමහත් ශක්තියක් පුරුද්දක් වශයෙන් ලබාගත හැකිය. නමුත් සමහර අය තම අතීත ජීවිත වල පුරුදු වෙනස් කර ගැනීමට උත්සාහ නොකර අහිතකර ප්‍රතිඵල වල නිරන්තර ගොදුරු බවට පත්වන බව සැබෑය. එවැනි අය තම නරක පුරුදු වෙනස් කර නොගන්නා තාක් කල් දිගින් දිගටම දුක් විඳිති. නරක පුරුදු වෙනස් කර ගැනීමට ගත වන කාලය වැඩි වන තරමට ඒවා වෙනස් කිරීමට ඇති අසීරුතාවයද වැඩිවේ. බෞද්ධයෝ මෙය

වටහා ගෙන සිටිති. නරක ප්‍රතිඵල ලබා දෙන සිතිවිලි වලින් මිදීමට උත්සාහ කරති. එසේම කුසල කර්ම කිරීමෙන් හොඳ ප්‍රතිඵල ලැබෙන අයුරින් කටයුතු කරති. භාවනාව යනු කපා කිරීමට වචන නැවත නැවත පුරුදු වන්නාක් මෙන්, රඟපෑමට පුරුදු වන්නාක් මෙන් සිත පුරුදු පුහුණු කල හැකි එක්තරා උපක්‍රමයකි. සිත පුරුදු කිරීමත්, තැන්පත් කිරීමත් යනු බෞද්ධයන්ගේ ජීවිතයය. උදාහරණයක් වශයෙන් ඔබගේ පසුගිය ජීවිතයේදී ඔබ ඉවසීම, කරුණාව යන ගුණාංග පුහුණු කල කෙනෙක් නම් එම ප්‍රවනතාවයන් මෙම ජීවිතයේදී ඉස්මතු වේ. ඒවා මෙම ජීවිතයේදී තවදුරටත් ඉස්මතු කර ගතහොත් මතු ජීවිතයේදී වඩාත් තීව්‍රව එය ඉස්මතු වේ. යමෙක් ගොඩනගා ගත් වර්ත ස්වභාවයන් විනාශ කිරීමට අපහසුය. මෙය පැහැදිලි සරල දෙයකි.

දැනට ඔබ ඉවසිලිවන්ත සහ කරුණාවන්ත පුද්ගලයෙකු නම් අනුන්ට ඔබේ මනස පහසුවෙන් අවුල් කළ නොහැකිය. ඔබ ඊෂ්‍යා නොකරයි. නිරන්තරයෙන් ඔබ සතුටුදයක අත්දැකීම් ලබයි.

දැන් අප තවත් උදාහරණයක් ගනිමු. ඔබ පසුගිය ජීවිතයේදී කරුණාව ඉවසීම වැනි ගුණාංග දියුණු කරගත් නමුත් දැනට ඒවා වධිනය කර ගැනීමට උත්සාහ නොකරන්නේ නම් එම ගුණාංග ක්‍රමයෙන් දුච්චව ගොස් අනාගත ජීවිතයේදී සපුරාම අතුරුදහන්ව යාමට පුළුවන. මේ ආකාරයෙන් කරුණාව සහ ඉවසීම දුච්චව ගිය කල්හි මේ ජීවිතයේදී හෝ මතු ජීවිතයේදී ඉක්මන් කේන්තිය, තරහ සහ නපුරුකම් වධිනය

වී දුක්ඛ සහගත ජීවිතයක් ලැබීමේ හැකියාවක්ද ඇත. අවසාන වශයෙන් තවත් එක් උදාහරණයක් ගනිමු. පසුගිය ජීවිතයේදී ඔබ තරඟව, කෝපය දියුණු කළ පුද්ගලයකු වුවත් මෙම ජීවිතයේදී එම වරද වටහාගෙන ඒවා නිවැරදිකර ගැනීමට උත්සාහ දරන්නේ යැයි සිතමු. ඔබ අකුසල් සිතිවිලි කුසල් සහගත සිතිවිලි වලින් ප්‍රතිස්ථාපනය කරණු ඇත. ඔබගේ උනන්දුව මත අකුසල් සිතිවිලි සපුරාම දුරලිය හැකි නම් ඉක්මන් කෝපය හා තරඟව නිසා තවදුරටත් අසහනයට පත් නොවෙනු ඇත. මතු ජීවිතයේදී ඔබට තව තවත් යහපත් ප්‍රතිඵල ලැබෙනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- නැවත ඉපදීම ඔප්පු කළ හැකි සාධක තිබේද?

පිළිතුර :- මේ සඳහා ඇත්තේ විද්‍යාත්මක සාක්ෂි පමණක් නොවේ. මරණින් මතු පැවැත්ම පිළිබඳ සහතිකයක් දිය හැකි එකම න්‍යායද මෙයයි. ස්වර්ගය පිළිබඳව අල්පමාත්‍රයක වුවද සාක්ෂියක් නොලද හැකිය. උච්ඡේදවාදී අදහස් මරණය පිළිබඳව දක්වන්නේ දුච්ච ආකල්පයකි. නමුත් පසුගිය අවුරුදු 30 ක කාලය තුළ අධිමානසික විද්‍යාඥයින් කරන ලද පරීක්ෂණ වලට අනුව සමහර පුද්ගලයින්ට ඔවුන්ගේ අතීත හව පිළිබඳව පැහැදිලි මතකයක් ඇති බව පෙනී ගොස් ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් වසර 5 ක් වයසැති එංගලන්ත දැරියක් තමාගේ අනෙක් මව සහ පියා පිළිබඳව නිතරම

කථා කළාය. ඇයගේ කථා වලින් පැහැදිලි වූයේ වෙනත් ජීවිතයක් පිළිබඳව කරනු ලබන විස්තරයකි. මෙහිදී අධිමානසික විද්‍යාඥයින්ගේ සිය ගණනක් ප්‍රශ්න වලට ඇය පිළිතුරු සැපයුවාය. ඇය කියන ලද පරිදි ඇය ජීවත්ව සිටියේ ස්පාඤ්ඤයේ බව පැහැදිලි විය. ඇය විසින් තමා ජීවත්ව සිටි නගරය, විදිය සහ අසල්වැසියන්ගේ නමද, ඇයගේ දෛනික ජීවිතය පිළිබඳවද විස්තර කියන ලදී. ඇය ඉතා හිතියකින් යුතුව පවසා සිටියේ වාහන අනතුරකට මුහුණ දී දින දෙකකට පසු ඇය මිය ගිය සිද්ධියකි. මෙම විස්තර පරීක්ෂා කිරීමේදී ඒවා සත්‍යය බව හෙළි විය. ස්පාඤ්ඤයේ ඇය විසින් කියන ලද නමින් හැඳින්වූ ගමක් විය. ඇය කියන ලද විදියේ ඇය විසින් සඳහන් කරන ලද ආකාරයේ නිවසක්ද විය. එපමණක් නොව වසර පහකට පමණ පෙරාතුව වාහන අනතුරකින් 23 න් හැවිරිදි කාන්තාවක් මිය ගිය බවද හෙළිවිණ. මෙය සිදුවූයේ කෙසේද? ස්පාඤ්ඤයට කිසිදා නොගිය පස් හැවිරිදි එංගලන්ත දැරිය මෙම විස්තරය කලේ කෙසේද? සැබැවින්ම මෙම විෂය සම්බන්ධ එකම විස්තරය මෙය නොවේ. වර්ජීනියා විශ්ව විද්‍යාලයේ මානසික විද්‍යා අංශයේ මහාචාර්ය ඉයන් ස්මිත්* මෙවැනි සිද්ධීන් දුසිම් ගණනක් තම පොත් වල සඳහන් කර ඇත. ඔහු වසර 30 කට වඩා පුණර්භවය පිළිබඳව බෞද්ධ මතය සනාථ කිරීම සඳහා කටයුතු කළ පිළිගත් පුද්ගලයෙකි.

* බලන්න - Twenty Cases Suggestive of Reincarnation and Cases of Reincarnation Type, University Press of Virginia, Charlottesville USA 1975

ප්‍රශ්නය :- සමහර පුද්ගලයන්ගේ මතය නම් ව්‍යාජ අතීත හව පිළිබඳ මතකය අමනුෂ්‍ය බලපෑම් මත සිදු වන්නක් බවයි.

පිළිතුර :- ඔබට විශ්වාස කල නොහැකි වූ පමණින් ඕනෑම දෙයක් අමනුෂ්‍ය බලපෑම් ලෙස නම් කිරීම සාධාරණ නොවේ. කිසියම් අදහසක් තහවුරු කිරීම උදෙසා පදනමක් සහිත සාධක ඉදිරිපත් වන කල්හි තාර්කික සහ යථාර්ථවාදී ක්‍රම අනුගමනයෙන් තොරව පදනමක් නැති අතාර්කික මිත්‍යාවන් ගැන කථා කිරීම අනුචණය.

ප්‍රශ්නය :- අමනුෂ්‍යයන් ගැන කතා කිරීම මිත්‍යාවක් නම් නැවත ඉපදීම ගැන කථා කිරීමත් එබඳුම නොවේද?

පිළිතුර :- ශබ්ද කෝෂයට අනුව මිත්‍යාදෘෂ්ටිය යනු හේතුවක මත පදනම් නොවුණු කරුණක් හෝ සාධක මගින් විග්‍රහ කල නොහැකි කරුණක් හෝ ඇස් බැන්දුම් මගින් සිදු කරන්නාවූ දෙයකි. අමනුෂ්‍යයන් පිළිබඳ අදහස මිත්‍යාදෘෂ්ටියක් නොවන බවට විද්‍යාඥයින් විසින් කරන ලද අධ්‍යයනයකින් තහවුරු කරන ලද නම් මාද එය පිළිගනු ඇත. නමුත් මා දන්නා පරිදි විද්‍යාඥයින් විසින් එබඳු පරීක්ෂණයක් කර නොමැතිය. එබැවින් අමනුෂ්‍යයන් ගැන මාගේ විශ්වාසයක් නොමැතිය. නමුත් මා විසින් කලින් පෙන්වා දෙන ලද පරිදි නැවත ඉපදීම තහවුරු කරන ලද

සාක්ෂි ඇත. එබැවින් කිසියම්ම හෝ සාධකයක් මත පදනම්ව නැවත ඉපදීම පිළිගන්නා අයට එය තවදුරටත් ප්‍රශ්නයක් නොවේ.

ප්‍රශ්නය :- පිළිගත් විද්‍යාඥයෝ පුනර්භවය විශ්වාස කර ඇත්ද?

පිළිතුර :- සත්තකින්ම ඇත. 19 වන සියවසේදී බ්‍රිතාන්‍ය පාසැල් වලට නූතන විද්‍යාව හඳුන්වාදුන් තොමස් හක්ස්ලි එවැනි එක් අයෙකි. ඔහු විසින් රචිත ප්‍රසිද්ධ ග්‍රන්ථයක් වන "Evoluton and Ethics and other Essays" හි මෙසේ සඳහන්ය.

"පුනර්ජන්මය පිළිබඳව අදහස් දැක්වීමේදී, එහි මූලාරම්භය කුමක් වුවත්, බ්‍රාහ්මණ සහ බෞද්ධ මත විමර්ශනය කිරීම් වලදී මේ පිළිබඳව දැන ගත හැකිය.... විශ්වය තේරුම් ගැනීමට උපක්‍රමයක් ලෙසද මෙම මතය වැදගත්ය. නමුත් ඉක්මනින් කිපෙන වින්තකයෝ මෙම මතය න්‍යාය විරෝධී බව භාසනයෙන් යුතුව කියනු ඇත. නමුත් පරිණාම වාදයට මෙන්ම පුනර්ජන්මයටද සත්‍ය ලෝකයේ පදනමක් ඇත..."

එසේම ශ්‍රේෂ්ඨ විද්‍යාඥ ඇල්බට් අයින්ස්ටයින් මහතාගේ මිතුරෙකු වූ භෞතික සහ අභ්‍යවකාශ විද්‍යාඥයෙක් වූ

මාභාවාර්යය ගුස්තාප් ස්ට්‍රොම්බර්ග් මහතා මෙසේ කියා ඇත.

“මිනිසා පුනරුත්පත්ති ලබන ස්ථානය පිළිබඳව ඇති මත විවිධය. 1936 දී ඉන්දියානු රජය මගින් දැඩිව පරීක්ෂා කොට බලා ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්ථාවක් මෙහිදී ඉතා වැදගත් වේ. දිල්ලි නගරයේ සිටි ශාන්ති දේවි නැමැති දැරියට ඇයගේ දෙවැනි උප්පත්තියට වසරකට පමණ පෙරාතුව අවසන් වූ පෙර ජීවිතය - (දිල්ලියේ සිට සැතපුම් 500 ක් පමණ ඈත මතුරා ප්‍රදේශයේදී) - පිළිබඳව ඉතා නිවැරදි මතකයක් තිබුණි. ඇයගේ සැමියාගේ සහ දරුවන්ගේ නම් ඇය විසින් නිවැරදිව පැවසුවාය. ඇයගේ නිවස ගැනත්, නෑ හිත මිතුරන් ගැනත් නිවැරදිව පැවසුවාය. පරීක්ෂා කිරීමේ කමිටුව මගින් ඇයව පූර්ව ජන්මයේ නෑ හිත මිතුරන්ට හඳුන්වා දෙන ලදී. ඔවුහු ඇයගේ කීම් සනාථ කළහ. බොහෝ ඉන්දියානුවන්ගේ විශ්වාසය නම් පුනරුත්පත්තිය කිසියම් නිස්චිත ස්ථානයක සිදුවන බවයි. ඇයගේ මතකය ඔවුන් මවිත කරනව සුළු විය. මෙය සහ මීට සමාන සිදුවීම් මතකය විනාශ කළ නොහැකි බවට ඇති න්‍යාය සනාථ කරන සාක්ෂි ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය.”

යුනිස්කෝ සංවිධානයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වරයෙකු වූ බ්‍රිතාන්‍යයේ පිළිගත් විද්‍යාඥයෙක් වූ ජුලියන් හක්ස්ලිට අනුව පුනර්භවය විද්‍යාත්මක සිතූම් පැතුම් සමග එක්ව ගමන් කරයි.

“මරණයේදී නික්මෙන ආත්මයක සදාකාලික පැවැත්මක් තිබිය නොහැකිය. එය ගුවන් විදුලි සම්ප්‍රේෂණ යන්ත්‍රයක්

මගින් ගුවන් විදුලි තරංගයක් නිකුත් කළාක් වැනිය. නමුත් මෙහිදී මතක තබා ගත යුතු කරුණ නම් එම ගුවන් විදුලි තරංග නැවතත් පණිවුඩයක් බවට පත් කළ හැක්කේ ඊට අදාළ උපකරණයක් වූ රිසිවරයක් ඇත් නම් පමණි. මරණයේදී නික්මෙන විඤ්ඤාණයද එබඳුය. එය ... නැවතත් කුමන අයුරකින් හෝ ශරීරයකට ඇතුළු වනතාක් කල් සිතීමත්, විදීමත් නොකරයි. අපේ අත්දැකීම් හෝ අරමුණු ශරීරය මුල්කොට ගෙන පවතී. ශරීරයකින් තොරව සත්‍ය වශයෙන්ම නියම හැඟීම් සහිත පුද්ගලයෙක් සිටිය නොහැකිය. සම්ප්‍රේෂණ යන්ත්‍රයකින් මුදා හළ තරංගයක් ගැහැණියක් හෝ මිනිසෙකුගේ අත්දැකීම් වලට තරමක් දුරට සමාන යයි කිව හැකිය. නමුත් ඒ අයුරින් සලකා බලන කල මිය ගිය තැනැත්තා ... එහෙත් ඔවුන් ... නැවතත්... මනසට ක්‍රියාත්මක වීමේ රිසිවරයක් මුණ ගැසෙන තුරු බොහෝ ඇත ඉබාගාතේ යන්නෙකු ලෙසින් කෙනෙකුට පෙනීමටද පුළුවන.”

ඉතාමත් ප්‍රායෝගික, මිනිසුන්ට සමීප ඇමෙරිකානු කර්මාන්ත කරුවෙක් වූ හෙන්රි ෆෝඩ් මහතාද පුනර්භවය පිළිගත් පුද්ගලයෙකි. ඔහු මෙම මතයට එකඟ වීමට තවත් හේතුවක් වූයේ දේවවාදී (ඊශ්වරවාදී) ආගමකින් මෙන් නොව මෙමගින් කෙනෙකුට තම වැරදි නිවැරදි කර ගැනීමට දෙවන අවස්ථාවක් ලැබෙන බැවිනි. ඔහු මෙසේ කීවේය.

“මම පුනර්භවය පිළිබඳ මතය අවුරුදු විසිහයේදී පිළිගත්තෙමි. ආගම කිසියම් ඉලක්කයක් ලබා දෙන්නේ නැත. එසේම ම’විසින් කරන ලද වැඩ වලින් මට පරිපූරණ

තෘප්තියක්ද නොලැබිණ. වැඩකිරීමෙන් ලත් අත්දැකීම් අපට අනෙක් ජීවිතයේදී ප්‍රයෝජනවත් නොවන්නේ නම් වැඩ කිරීම නිකරුණේ මුදාහළ වාශ්පයක් මෙනි. පුනර්භවය ගැන දැනගැනීමට ලැබීම මට විශ්වීය න්‍යායක් සොයාගත්තාක් බඳු විය. කාලය තවදුරටත් සීමාවකට යටත් වූවක් නොවිණ. තවදුරටත් මා ඔරලෝසුවේ වහලෙකු නොවිය.... අත්දැකීම් යනු උත්කෘෂ්ඨ බුද්ධියම බව පෙනිණ. සමහරුන් සිතන්නේ එය දක්ෂතාවයට ලත් තැග්ගක් බවය. නමුත් දක්ෂතාවය යනු ජීවිත ගණනාවකදී ලත් අත්දැකීම් වල ප්‍රතිඵලයයි. පුනර්භවය පිළිබඳ තේරුම් ගැනීම මගේ ජීවිතය පහසු කරන්නක් විය. ... ඔබ මෙම සංවාදයේ මා කියූ දේ ලියා තබාගන්න. මක්නිසාද යත් එය බොහෝ මිනිසුන්ගේ මනසට පහසුවක් විය හැකි බැවිනි. මට බොහෝ මිනිසුන් සමඟ සංන්දනය ව සාකච්ඡා කිරීමට කැමැත්තක් ඇත්තේද ජීවිතය කෙරෙහි ඇත්තාවූ දීර්ඝ අත්දැකීම් නිසාමය.”

මේ අනුව පුනර්භවය පිළිබඳව ඇති බෞද්ධ මතයට තහවුරු කළ හැකි විද්‍යාත්මක පදනමක් ඇති බව පැහැදිලිය. එය තාර්කික වන අතර ඊශ්වරවාදී ආගමකින් විසඳිය නොහැකි ප්‍රශ්න බොහෝ ගණනක් විසඳා හමාරය. එසේම එමගින් මිනිසාට බොහෝ සුව පහසුවක්ද ඇති කරයි. ඔබට දෙවෙනි අවස්ථාවක් නොමැති, වරද නිවරද කර ගැනීමට නොහැකි, ඔබ විසින් පෝෂණය කරන ලද දක්ෂතා සහ හැකියාවන් තවදුරටත් වධිතය කර ගත නොහැකි, ජීවිතය පිළිබඳ කරනු ලබන විග්‍රහයකින් කුමන ප්‍රයෝජනයක් නම් ලැබේද? නමුත් බුදුන්වහන්සේට අනුව කෙනෙකුට මෙම භවයේදී නිවන්

අවබෝධ කර ගත නොහැකි වී නම් ඊලඟ භවයේදී ඒ සඳහා අවස්ථාව ඇත. මෙම භවයේදී සිදු වූ අඩුපාඩු ඊලඟ භවයේදී නිවැරදි කර ගැනීමට අවස්ථාවක්ද ඇත. මෙම භවයේදී ළඟා කර ගත නොහැකි වූ ජයග්‍රහණ කරා ඊලඟ භවයේදී යා හැකිය. මොනතරම් පිළිගත හැකි ඉගැන්වීමක්ද?

6. භාවනාව

ප්‍රශ්නය :- භාවනාව යනු කුමක්ද?

පිළිතුර :- භාවනාව යනු වැඩීමයි. එනම් මනසේ ක්‍රියාකාරිත්වය විමසා බැලීමට දරන නිරන්තර උත්සාහයකි - වැඩීමකි.

ප්‍රශ්නය :- භාවනාව යනු වැදගත් දෙයක්ද?

පිළිතුර :- සත්තකිත්ම එය ඉතා වැදගත්ය. අප කොතරම් හොඳ පුද්ගලයෙකු වීමට උත්සාහ කළත්, ක්‍රියා කිරීමට පොළඹවන ආශාව හඳුනා ගෙන වෙනස් කිරීමට නොහැකි නම් හොඳ පුද්ගලයෙකු බවට පත් වීම දුෂ්කර වනු ඇත. අපි මෙසේ සිතමු. කිසියම් පුද්ගලයෙකු තම බිරිඳ සමඟ නිතරම කේන්ති යන කෙනෙකු නම් මෙම මොහොතේ පටන් එම තත්වයෙන් මිදීමට ඔහු ඉටා ගත්තේ යයි සිතමු. පැයකට පමණ පසු ඔහු තම බිරිඳට තමා පිළිබඳ අවබෝධයකින් තොරව කටයුතු කරනු ඇතැයි කියා කේන්තියෙන් කෑ ගසනු ඇත. කේන්තිය ඔහුටත් නොදැනීම

හටගෙන ඇත. භාවනාව මෙහිදී උදව් කරනුයේ මනස සිහියෙන් යුතුව තබා ගැනීමට අවශ්‍යය ශක්තිය සැපයීමටත්, සහජයෙන් පිහිටි මානසික පුරුදු කෙරෙහි එම ශක්තිය පතුරුවා හැරීමටත්ය.

ප්‍රශ්නය :- භාවනාව භයානක ප්‍රතිඵල ලබා දෙන බව මා අසා තිබේ. මෙහි සත්‍යයතාවයක් ඇත්ද?

පිළිතුර :- ජීවත් වීමට ලුණු අවශ්‍යය. නමුත් ඔබ ලුණු කිලෝවක් කැවෙන්නේ? එසේම නූතන අවශ්‍යයතාවයන් සඳහා අපට මෝටර් රථයක් අවශ්‍යය. නමුත් නියමිත මාර්ග නීති උල්ලංගනය කරමින්, බීමතින් ඔබ එය පැදවුවහොත් මෝටර් රථ අන්තරාදායක යන්ත්‍රයක් බවට පත්වනු ඇත. භාවනාවද මෙවැනිය. භාවනාව මානසික නිරෝගිතාවය සහ යහපැවැත්ම උදෙසා අත්‍යාවශ්‍යය. නමුත් එය අනුවණකාරී ලෙස වැරදි ආකාරයෙන් කරයි නම් එමගින් ප්‍රශ්න ඇති විය හැකිය. සමහර පුද්ගලයන්ට මානසික අවපීඩනය, අනියත බිය නොහොත් ස්ක්‍රොප්‍රේනියා වැනි රෝග පවතින විට භාවනාව ඔවුන්ට ක්ෂණික සහනයක් ලබා දෙනු ඇතැයි ඔවුන් සිතති. ඔවුන් භාවනා කළහොත් රෝගය තිබුණාටත් වඩා දරුණු තත්ත්වයට පත්වනු ඇත. කෙනෙකුට එවැනි රෝගී තත්ත්වයක් ඇත්නම් පළමුව කළ යුත්තේ විශේෂඥ වෛද්‍ය උපදෙස් ලබා ඉන් අනතුරුව භාවනාව ඇරඹීමයි. තවත් අය පමණ ඉක්මවා යති. ඔවුහු ක්‍රමාණුකූලව ඉදිරියට නොගොස් එක් විටම දැඩි ආයාසයක් සහ ශක්තියක් යොදවා දැඩි වෙහෙසට පත්වෙති. නමුත් මෙහිදී ඇති විශාලම

ප්‍රශ්නය "කැන්ගරු ක්‍රමයට" කරන භාවනාවයි. එක් ගුරුවරයෙකු යටතේ ටීක කලක් භාවනාව පුරුදු වී පොත් පත්වල ඇති දේ කියවා වෙනත් දෙයක් පුහුණු වීමට සිතති. ඒ අතරතුරදී ප්‍රසිද්ධ භාවනා ඇදුරුතමෙකුගේ දේශනයක් අසා සමහර අදහස්වල සිරකරුවෙකු වීමට යාමෙන් ඉතාමත් අසහනයට පත්විය හැකිය. කැන්ගරුවෙකු මෙන් එක් ගුරුවරයෙකුගෙන් තවත් ගුරුවරයෙකුටත් එක අදහසකින් තවත් අදහසකටත් මාරු වීම ප්‍රධාන වරදකි. කෙනෙකුට කිව හැකි තරමේ මානසික ආබාධයක් නොමැති නම් නියමාකාරයෙන් භාවනාව පුහුණු විය හැකි නම් එය ඔබට ඔබ වෙනුවෙන්ම කල හැකි මහඟු කටයුත්තක් වනු නොඅනුමානය.

ප්‍රශ්නය :- භාවනා ක්‍රම කීයක් ඇත්ද?

පිළිතුර :- බුදුන්වහන්සේ භාවනා ක්‍රම බොහෝ ගණනක් දේශනා කළහ. එක් එක් ක්‍රම මගින් එක් එක් ආකාරවල මානසික තත්වයන් පාලනය කිරීමත්, දියුණු කිරීමත් වෙනුවෙන් දේශිතය. නමුත් මෙහි භාවනාව සහ අනාපානා සති භාවනාව යනු ඉතාමත් බහුලව භාවිතා වන ප්‍රයෝජනවත් භාවනා ක්‍රම දෙකකි.

ප්‍රශ්නය :- ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයෙහි සිහිය පිහිටුවා සමාධිය ලබා ගන්නේ කෙසේ ද?

පිළිතුර :- මෙය සඳහා පහත සඳහන් කරුණු ගැන දත යුතුයි. එනම් ස්ථානය, ඉරියව්ව, පුහුණුව සහ ඊට අදාළ

ප්‍රශ්නයයි. පළමුව සුදුසු ස්ථානයක් සොයා ගත යුතුයි. එය බොහෝ විට වැඩි ශබ්දයක් නොමැති භාවනාවට බාධා ඇති විය නොහැකි කාමරයක් වීම වඩාත් සුදුසුය. දෙවැන්න නම් සුදුසු ඉරියව්වයි. බද්ධපරියංකයෙන් වාඩි වීම වඩාත්ම සුදුසු ඉරියව්වයි. එනම් පාදයක් නවා අනෙක් පාදය ඒ මත සිටින පරිදි කොට්ටයක් මත හිඳගෙන කොන්ද කෙළින් තබාගෙන දෙඅත්ල නැමු දෙපා අතර රඳවාගෙන දෙනෙත් පියාගෙන සිටීමයි. ඔබට කොන්ද කෙළින් තබාගෙන සිටිය හැකි නම් පුටුවක වාඩි වී භාවනා කිරීමද සුදුසුය. තෙවෙනි කරුණ නම් පුහුණුවයි. ඇස් පියාගෙන නිසලව සිටින ඔබ ඇතුළුවන සහ පිටවන හුස්ම ගැන සිහිය යෙදිය යුතුය. මෙය ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාස ගණනය කිරීමෙන් හෝ උදරයේ පිම්බීම හැකිලීම් නිරීක්ෂණය කිරීමෙන්ද කළ හැකිය. මෙසේ කරන කල්හි අනිවාර්යෙන්ම නොයෙකුත් ප්‍රශ්න සහ අපහසුතා පැන නගිනු ඇත. ශරීරයේ නොයෙක් තැන්වල ඇතිවන කැසීම් හෝ දණහිස් අමාරු දැනිය හැකිය. මෙසේ සිදුවුවද සිරුර හැකිතාක් නිස්වලතාවයට පත්කොට හුස්ම වෙතටම සිහිය ගෙන එන්න. නිසැකවම අනවසරයෙන් පැමිණෙන සිතිවිලි ඔබගේ සිත වෙනතකට යොමු කරනු ඇත. මෙම ප්‍රශ්නය විසඳා ගත හැකි එකම ක්‍රමය නම් ඉවසීමෙන් යුතුව නැවත නැවතත් සිත ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාසය වෙත ගෙන ඒමයි. ඔබ මෙසේ කරන විට අවසානයේදී සිතිවිලි දුච්ච වී ශක්තිමත්ව සමාධිය ලැබී මානසික නිස්වලතාවයත්, සංසුන් බවකුත් අත්දකිනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- නොතරම් වෙලාවක් භාවනා කළ යුතුද?

පිළිතුර :- සතියක් විනාඩි 15 බැගින් භාවනාව කිරීම සුදුසුය. ඉන්පසුව සතියකට විනාඩි 5 බැගින් විනාඩි 45 ක් දක්වා භාවනාව කරන වෙලාව වැඩි කරන්න. සති කිහිපයකට පසුව නොකඩවා භාවනා කරන පුද්ගලයෙකුට ඔහුගේ සමාධිය ඉතා හොඳ තත්වයකට පත්ව අනවසර සිතුවිලි අඩු වී සාමකාමී නිස්වල මොහොතක් ලැබෙනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- මෙමතී භාවනාව යනු කුමක්ද? එහි යෙදෙන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- ආනාපානා සති භාවනාව ක්‍රමාණුකූලව කරන අතරම මෙමතී භාවනාවද කළ හැකිය. එය සුමානයකට තෙවතාවක් හෝ සිව් වතාවක් ආනාපානා සති භාවනාව කිරීමෙන් පසුව කළ හැකිය. පළමුව ඔබ ඔබගේ අවධානය ඔබ වෙතටම යොමු කර මෙසේ ප්‍රාර්ථනා කරන්න. "මම වෙර නැත්තෙක් වෙමිවා ... මම ක්‍රෝධ නොකරන්නෙක් වෙමිවා .. නිද්‍රක් වෙමිවා ... නිරෝගි වෙමිවා .. සුවපත් වෙමිවා ...!" මේ අයුරින් ඔබ ප්‍රිය කරන, ඔබ කෙරෙහි මධ්‍යයස්ථ වූ සහ අවසානයේදී ඔබ අකමැති යන සියළුම දෙනා වෙත මෙමතීය පතුරුවා ඔවුන් සුවපත් වන ලෙස ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

ප්‍රශ්නය :- මෙවැනි භාවනාවකින් ඇති ප්‍රයෝජන කුමක්ද?

පිළිතුර :- මෙහි භාවනාව නියම හැඟීමකින් පුරුද්දක් වශයෙන් කරන කල්හි ඔබ තුළ ඇති වන ගුණාත්මක වෙනස්කම් ඔබටම වැටහෙනු ඇත. බොහෝ දේ අනුමත කරන සහ සමාව දෙන පුද්ගලයෙකු බවට ඔබ ක්‍රමයෙන් පත්වනු ඇත. ඔබ ආදරය කරන අය ගැන ඇති හැඟීම් වඩාත් දියුණු වේ. ඔබට බොහෝ මිතුරන් ඇති වනු ඇත. යම් යම් අය කෙරෙහි අමනාපකම් සහ නුරුස්සන හැඟීම් තිබුණි නම් ඒවා ක්‍රමයෙන් අඩු වී ගොස් අවසානයේදී නැත්තටම නැතිව යනු ඇත. ඔබට හමු වන රෝගී, ප්‍රශ්න සහිත, අමාරුකම් ඇති පුද්ගලයන් වෙත පවා මෙහි පතුරුවා හැර එමගින් පවා කිසියම් දියුණුවක් ලබනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- එය සිදුවන්නේ කෙසේ ද?

පිළිතුර :- ඉතා සැලකිල්ලෙන් දියුණු කරන ලද මනස බලවත් උපකරණයකි. අපට අපේ මනස සමාධි ගත කර ගැනීමට හැකි නම් එය අන්‍යයන් කෙරෙහිද ප්‍රක්ෂේපණය කළ හැකිය. එමගින් ඔවුන් මත කිසියම් බලපෑමක් ඇති කිරීමට හැකිය. මෙහි භාවනාව තුළින් හොඳ මානසික ශක්තීන් අන්‍යයන් කෙරෙහි පතුරුවා හැරිය හැකිය.

ප්‍රශ්නය :- භාවනාව ඉගෙන ගැනීමට ගුරුවරයෙකු අවශ්‍යයද ?

පිළිතුර :- අත්‍යාවශ්‍යම නැත. එහෙත් භාවනාව පුහුණු කරන ගුරුවරයෙකුගේ මාර්ගෝපදේශකත්වය ඔබට ඉතා උපකාරීවනු ඇත. අවාසනාවකට මෙන් බොහෝ හික්ෂුන් සහ පුද්ගලයෝ තමන් කරන දේ ගැන පූර්ණ අවබෝධයකින් තොරව තමන් ගුරුවරුන් යැයි සිතා කටයුතු කරති. එබැවින් සමාජ ප්‍රසාදයක් සහිත, තුළනාත්මක පෞරුශයක් හිමි, බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් වල ස්ථිරව පිහිටි ගුරුවරයෙකු සොයා ගැනීමට වෙහෙස වීම වැදගත්ය.

ප්‍රශ්නය :- බොහෝ මානසික රෝග වලට ප්‍රතිකාර කරන්නන් සහ මනෝ විද්‍යාඥයින් භාවනාව වැඩිපුර භාවිතා කරන බව සැබෑද?

පිළිතුර :- එය සත්‍යයකි. භාවනාව මානසික සෞඛ්‍යය සඳහා විශේෂඥයන් විසින් භාවිතා කරන උසස් ප්‍රතිඵල සහිත ප්‍රථිකාර ක්‍රමයක් බවට පත් වී හමාරය. එමගින් අනියත බිය සහ අසහනය දුරු කොට පුද්ගලයෙකුට සිහියෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමට මග සලසයි. බුදුන්වහන්සේ දහම එදාටත් වඩා අදට උචිත අත්‍යාවශ්‍යය දෙයක් බව පැහැදිලිය.

7. ප්‍රඥාව සහ කරුණාව

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ නිතරම ප්‍රඥාව සහ කරුණාව ගැන කථාකරති. මෙමගින් සත්‍ය වශයෙන් කුමක් අදහස් වේද?

පිළිතුර :- සමහර ආගම් කරුණාව නැතිනම් ප්‍රේමය ගැන ඉතා වැදගත් කමක් දී කථා කළද ඔවුන් ප්‍රඥාව දියුණු කිරීමට අසමත්ය. මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ හොඳ හදවතක් ඇති මෝඩයෙකු බිහිවීම හෝ ඉතාමත් කරුණාවන්ත නමුත් යමක සත්‍ය ස්වභාවය තේරුම් ගත නොහැකි පුද්ගලයෙකු ඇතිවීමය. අනෙක් අතට විද්‍යාව දැනුම පරතරට දියුණු කිරීමට උත්සාහ දරන අතර ආදරය, දයාව, කරුණාව පසෙකින් තබයි. මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ විද්‍යාව මගින් කලින් සැලසුම් කරන ලද මිනිසුන් බිහි කිරීමට වෙර දරන අතර විද්‍යාවේ පරමාර්ථය වන මිනිසාට සේවය කිරීම අමතක කර දැමීමයි. එය එසේ නොවන්නේ නම් විද්‍යාඥයින් තම දක්ෂතා න්‍යෂ්ටික බෝම්බ, ජීව විද්‍යාත්මක අවි වැනි දේ නිපදවීමට යොදවන්නේ කෙසේද? බොහෝ ආගම් හේතූන් සහ ප්‍රඥාව ප්‍රේමයේ සහ විශ්වාසයේ සතුරන් ලෙස සලකයි. විද්‍යාව බොහෝ විට ප්‍රේමය සහ ආදරය වැනි හැඟීම් හේතූන් සහ විෂය මූලික කරුණු වල සතුරන් ලෙස සලකයි. ඇත්ත

වශයෙන්ම විද්‍යාව දියුණු වන විට ආගම් පරිහානිය කරා යයි. අනෙක් අතට බුදු දහම සමබර පුද්ගලයෙකු වීමට ප්‍රඥාවත් (බුද්ධියත්), කරුණාවත් යන අංග දෙකම දියුණු කිරීමට උගන්වයි. බුදු දහම සිය මතයෙහිම එල්ල නොසිටින නමුත් අත්දැකීම් මත රඳා පවතින දහමක් නිසා විද්‍යාවෙන් එල්ල වන කිසිම තර්ජනයකට බිය වීමට බුදු දහමට අවශ්‍යය නොවේ.

ප්‍රශ්නය:- එසේ නම් බුදු දහමට අනුව ප්‍රඥාව යනු කුමක්ද?

පිළිතුර :- බුදු දහමට අනුව ප්‍රඥාව යනු සෑම ධර්මතාවයකටම පොදු වූ ත්‍රිලක්ෂණය - එනම් අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ස්වභාවය - අවබෝධ කර ගැනීමයි. මෙම අවබෝධය කෙනෙකුට පරම සුන්දර නිර්වාණය කරා යොමු කරවයි. කෙසේ වෙතත් බුදුන්වහන්සේ මේ ගැන කථා කරමින් කල් ගත කිරීම අනුමත කළේ නැත. මක්නිසාද යත් එය කෙනෙකු කියන නිසා පිළිගත යුක්තක් නොවන බැවිනි. මෙය කෙනෙකු තමා විසින්ම දැක අවබෝධ කරගත යුක්තකි. මෙහිදී වැදගත් වනුයේ අන්ධ ලෙස මතවාද වලට වහල් වීමට වඩා විවෘත මනසකින් විමසා බැලීමයි. අද්‍යානග්‍රාහී වීමට වඩා අන් මතවලට ඇහුම්කන් දීමයි. අපගේ හිස් වැල්ලේ සඟවා ගැනීමට වඩා අප විශ්වාස කරන කාරණා දෙස ප්‍රවේශමෙන් සලකා බැලීමයි. පාක්ෂිකයින් බවට පත්ව අගතියට යාමට වඩා කරුණු කාරණා සහිතව වටහා ගැනීමයි.

පළමුව දැනෙන සහ හැඟුම්බර දේවල් විශ්වාස කරනවාට වඩා කාලයක් ගතකොට නිවැරදි දේ ගොනුකර අපේ අදහස් පැවසීමයි. නිවැරදි නම් අපට එරෙහි වූ අය කියන දේ පවා පිළිගැනීමට තරම් නිහතමානී වීමයි. මේ අනුව ක්‍රියා කරන පුද්ගලයා සැබවින්ම ඥාණවන්ත සහ අවසානයේදී නියම අවබෝධය ලබන්නෙකි. විශ්වාසය මත පදනම් වූ මාර්ගයක් පිළිපැදීමට ඉතා ලෙහෙසි වුවද බුදුන්වහන්සේ දේශනා කරන ලද මාර්ගයේ ගමන් කිරීමට නම් වීර්යය, ඉවසීම, නම්‍යශීලීඛව සහ බුද්ධිය අත්‍යයාවශ්‍යය.

ප්‍රශ්නය :- මේ අනුව බුදු දහම ඉතා සුළු පිරිසකට පමණක් පුහුණුවිය හැකි දහමක් බව පෙනේ. එමගින් කවර නම් ප්‍රයෝජනයක් ලැබිය හැකිද?

පිළිතුර :- බුදු දහම පිළිපැදීමට හැමදෙනාම සුදානම් නොමැති බව සත්‍යයකි. නමුත් ඒ නිසාම අප කල යුත්තේ ඉගැන්වීමට ලෙහෙසි බොහෝ දෙනාට වැටහෙන මිත්‍යාවන් සහිත ආගමක් ප්‍රචාරය කිරීම නම් එය හාසයට සුදුසු කථාවක් නොවන්නේද? බුදු දහමට නිවැරදි ඉලක්කයක් ඇති අතර යමෙකුට මෙම හවයේදී එය වටහා ගැනීමට නොහැකි නම් ඊළඟ හවයේදී ඒ සඳහා අවකාශ ඇත. නමුත් නියම තත්ත්වය වටහා දීමෙන් සහ උනන්දු කරවීමෙන් මෙම අවබෝධය ලබා දිය හැකි බොහෝ අය සිටිති. බෞද්ධයෝ මහත් උනන්දුවකින් යුතුව බුදු දහමේ හරය අනෙක් අය සමඟ බෙදා හදා ගැනීමට සෑදී පැහැදී සිටින්නේද මේ නිසාමය.

බුදුන්වහන්සේ අප කෙරෙහි වූ පතල මහා කරුණාවෙන් යුතුව මෙම දහම අපට දේශනා කළ අතර අප අන් අය කෙරෙහි ඇත්තාවූ මහත් කරුණාවෙන් යුතුව බුදු දහම අන් අයට උගන්වමු.

ප්‍රශ්නය :- බුදු දහමට අනුව කරුණාව යනු කුමක්ද?

පිළිතුර :- ප්‍රඥාව මගින් බුද්ධිය නැතිනම් තේරුම්ගැනීමේ ස්වභාවය ආවරණය කළ පරිද්දෙන් කරුණාව මගින් හැඟීම් ස්වභාවය වෙනුවෙන් සාධාරණයක් ඉටු කරයි. බුද්ධිය මෙන්ම කරුණාවත් මිනිසාටම ආවේණික ලක්ෂණයකි. කරුණාව දයාවෙන්, අනුකම්පාවෙන් සංකලනයක් ලෙස දැකිය හැක. යමෙක් ශෝකාකූලව සිටිනා විට ඔහුගේ ශෝකය අපි අපේම ශෝකයක් ලෙස දකිමු. එසේම එම ශෝකය තුනී කිරීමටත්, නැති කිරීමටත් අපි උත්සාහ ගනිමු. කරුණාව යනු මෙයයි. කරුණාවන්ත පුද්ගලයා අනුන්ට කරුණාව දැක්වීමට පටන් ගන්නේ පළමුව තමාටම කරුණාව දැක්වීමට පෙළඹීමෙනි. අන්‍යයන් ගැන වටහා ගැනීමට අපට හැකිවන්නේ අප ගැනම අවබෝධ කර ගැනීමෙනි. අන්‍යයන්ට සුදුසුම දේ අපට දැනගත හැකිවන්නේ අපට සුදුසුම දේ වටහා ගතහොත් පමණෙනි. අපට අන් අය කෙරෙහි හැඟීමක් ඇති කර ගත හැක්කේ අප ගැනම හැඟීමක් ඇති කර ගැනීමෙනි. එබැවින් බුදු දහමට අනුව කෙනෙකුට තම අධ්‍යාත්මය පුබුදුවා ගැනීමෙන් ඉතාමත් ස්වභාවික ලෙසින් අන්‍යයන්ගේ සැපත වෙනුවෙන්ද යමක් කළ හැකිය. බුදුන්වහන්සේගේ ජීවිතය තුළින්ම මෙය

උන්වහන්සේ අපට පහදා දුන් සේක. උන්වහන්සේ තමාගේ යහපත වෙනුවෙන් අවුරුදු හයක් වැය කළහ. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ මුළු මහත් මානව සංහතියේම යහපත වෙනුවෙන් උන්වහන්සේට කටයුතු කළ හැකි වීමය.

ප්‍රශ්නය :- අපට අන් අයට උදව් කළ හැක්කේ අප, අපහටම උදව් කර ගතහොත් පමණද? එය ආත්මාර්ථකාමී අදහසක් නොවේද?

පිළිතුර :- අප නිතරම පරාර්ථය ගැන අසමු. දකිමු. එනම් තමන්ට පෙර අන්‍යයන්ට සැලකීමයි. එහි විරුද්ධ ස්වභාවය නම් ආත්මාර්ථයයි. එනම් අනුන්ට පෙර තමාටම සලකා ගැනීමයි. බුදු දහම මේ එකක්වත් අනෙකට වඩා වැදගත් යයි නොසිතන අතර මෙම අදහස් දෙකේම මනා මුසුවක් පිළිගනියි. නියමාකාරයෙන් යමෙක් තමා ව දකින විට එම හැඟීම් ක්‍රමයෙන් මුහුකුරා ගොස් තමා සහ අන්‍යයන් අතර වෙනසක් නොමැති බව වටහා ගනියි. මෙය නියම කරුණාවයි. කරුණාව බුදු දහම නැමති ඔටුන්නෙහි පැළඳු අගනාම මාණික්‍යයි.

8. ශාක භක්ෂණය

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ අවශ්‍යයෙන්ම ශාක භක්ෂකයෝම විය යුතුද?

පිළිතුර :- එය අත්‍යාවශ්‍යම නොවේ. බුදුන්වහන්සේ පවා මාංශ භක්ෂණයෙන් සපුරා වැළකී සිටි කෙනෙකු නොවේ. උන් වහන්සේ තමාගේ අනුගාමිකයෝ ශාක භක්ෂකයෝ විය යුතු බව දේශනා නොකළ අතර අද පවා ශාක භක්ෂකයෝ නොවන හොඳ බෞද්ධයෝ ඇත.

ප්‍රශ්නය :- නමුත් ඔබ මාංශ භක්ෂණය කරන විට වක්‍රාකාරයෙන් සත්ව ඝාතනයට හවුල් වෙනවා නොවේද? එය පළමු සිල් පදය කඩ කිරීමක් නොවන්නේද?

පිළිතුර :- එමගින් ඔබ යම් තරම් දුරට හෝ සත්ව ඝාතනයට හවුල් වෙන බව සැබෑය. නමුත් ශාක ආහාර ගැනීමෙන්ද එවැනි දෙයක් සිදුවන්නේය. කුඩා කෘමීන් වනසන විෂ ද්‍රව්‍ය ගොවි මහතූන් විසින් භාවිතා කරන අතර එමගින්

පවා ප්‍රාණසාතයට අප හවුල් වනවා නේද? එසේම ඔබ භාවිතා කරන අත් බැගය, බඳ පටිය, ඇඳුම් පිරිසිදු කරගන්නා සබන් වැනි දහසකුත් එකක් දේ වෙනුවෙන් සත්ව සාතනය සිදුවේ. එබැවින් මොනම ආකාරයෙන් හෝ වක්‍රාකාරයෙන් සිදුවන සත්ව සාතනයකට හවුල් නොවී ජීවත් වීම අසීරු කරුණකි. මෙමගින් පැහැදිලි වන සත්‍ය කරුණ නම් පළවෙනි ආර්ය සත්‍යයෙන් කියවෙන දුක්ඛ සත්‍යයි. පළමු සිල්පදය සමාදන් වීමෙන් වක්‍රාකාරයෙන් නොව කෙළින්ම සිදුවන සත්ව සාතනයකට හවුල් වීමෙන් ඔබ වළකිනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- මහායාන බෞද්ධයෝ මාංශ ආහාර ගැනීමෙන් වළකිනවා නොවේද?

පිළිතුර :- මෙය සත්‍යක් නොවේ. චීනයේ මහායාන බෞද්ධයෝ බොහෝ වෙහෙසක් දරා ශාක භක්ෂකයින් මෙන් සිටිති, ජපානයේ සහ ටිබෙටයේ හික්සුන් සහ හික්සුණියන් මාංශ ආහාර අනුභව කරති.

ප්‍රශ්නය :- නමුත් මා තවදුරටත් විශ්වාස කරණයේ බෞද්ධයෝ ශාක පමණක් භක්ෂණය කළ යුතු බවයි.

පිළිතුර :- ශාක ආහාර පමණක් භක්ෂණය කරන නමුත් ආත්මාර්ථකාමී, නපුරු සහ වංක අය සිටිති. මාංශ ආහාර ගත්තද පරාර්ථකාමී, කරුණාවන්ත සහ අවංක අය සිටිති.

ප්‍රශ්නය : මෙම අයගෙන් වඩා හොඳ බෞද්ධයෝ කවරහුද?

පිළිතුර :- පරාර්ථකාමී, කරුණාවන්ත සහ අවංක අයයි.

ප්‍රශ්නය :- ඇයි?

පිළිතුර :- එවැන්නන්ට සැබවින්ම හොඳ අවංක හදවතක් ඇති බැවිනි. සැබවින්ම මාංශ ආහාර ගන්නද යමෙකුට හොඳ හදවතක් තිබිය හැකිවාක් මෙන්ම ශාක ආහාර පමණක් ගන්නා අය තුළ අපිරිසිදු හදවතක් තිබිය හැකිය. බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීමට අනුව වැදගත් කාරණය වන්නේ ඔබගේ හදවතේ වටිනාකම මිස ඔබ ගන්නා ආහාරයේ අඩංගු ද්‍රව්‍ය නොවේ. බොහෝ බෞද්ධයෝ මාංශ ආහාර නොගැනීමට දැඩි වෙහෙසක් දරණ අතර ආත්මාර්ථකාමී, වංක, නපුරු සහ ඊෂ්‍යා සහගත හැඟීම් ගැන වැඩි තැකීමක් නොකරති. ඔවුන් තම ආහාරය වෙනස් කරන්නේ එය ලෙහෙසි කාරණයක් නිසාත්, ඔවුන්ගේ හදවත ගැන සැලකිල්ලක් නොදක්වන්නේ එය අසීරු කරුණක් නිසාත්ය. එබැවින් බුදු දහමේ උතුම් පරමාර්ථය වන්නේ තම තමන්ගේ සිත පිරිසිදු කර ගැනීමයි.

9. වාසනාව සහ දෛවය

ප්‍රශ්නය :- ශාස්ත්‍ර කීම, ජේන කීම වැනි දේ ගැන බුදුන්වහන්සේ කියන ලද්දේ කුමක්ද?

පිළිතුර :- ශාස්ත්‍ර කීම, ආරක්ෂාව සඳහා යන්ත්‍ර පැළඳීම, ගොඩනැගිලි සැදීම සඳහා නැකැත් මතම යැපීම, හොඳ දවස් නරක දවස් යැයි වෙන් කර ගැනීම යනාදී දේවල් යමෙක් තම ගෝල පරපුරට පුහුණු කරන්නේ නම් ඔහු වංචා කාරයෙකි. බුදුන්වහන්සේට අනුව මේවා පහත් කලාවන්ය.

“සමහර ආගම් නිසා යැපෙන්නන් තම අනුගාමිකයන්ගේ ආහාර ආදියෙන් යැපෙමින් ඔවුන් උදෙසා ශාස්ත්‍ර කීම, ජේන කීම, සිහින නිර්වචනය කිරීම.... යනාදී පහත් කලාවන්ගෙන් සේවය කරති. ගෞතම බුදුන්වහන්සේ මෙවැනි දේ වැරදි දිවි පැවැත්මක් ලෙසින් බැහැර කළහ.”

ප්‍රශ්නය :- එසේනම් මිනිසුන් සමහර අවස්ථාවන්හිදී එවැනි දේවල් ගැන විශ්වාසය තබන්නේ ඇයි?

පිළිතුර :- ඊට ඇති ප්‍රධාන හේතූන් නම් ආශාව, භය සහ අවිද්‍යාවයි. යමෙකුට බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් අවබෝධ

චුත්ත වහාම මෙවැනි ජීවත් කළ තුණ්ඩු කැළී, ලෝභ කැබලි වලට වඩා තමා රක්තා ශීලයම තමාව ආරක්ෂා කරන බව වටහා ගනු ඇත. බුදු දහමට අනුව අවංකකම, කරුණාව, අවබෝධය, ඉවසීම, සමාවදීම, පරිත්‍යාගය, නීතිගරුක භාවය සහ එවැනි හොඳ ගුණාංග සත්‍ය ලෙසින්ම ඔබව ආරක්ෂාකර ඔබට නියම සෞභාග්‍යම ළඟා කරණු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- නමුත් සමහර විට එවැනි මන්ත්‍ර ගුරුකම් වලින් ප්‍රයෝජනයක් අත්වෙනවා නේද?

පිළිතුර :- මෙවැනි දේවල් ජීවිතාව වශයෙන් කරගෙන යන පුද්ගලයෙක් මම දනිමි. ඔහුගේ මන්ත්‍ර ගුරුකම් මගින් වාසනාවත්, සෞභාග්‍යයත් උදා වෙන බවටත්, ලොකැයි විකට් පතක අංක තුනක් නිවැරදිව කියන බවටත් ඔහු සහතික වෙයි. එය එසේ නම් ඔහු තවමත් කෝටිපතියෙක් නොවූයේ ඇයි? ඔහුගේ එකම වාසනාව නම් එම දේවල් මිළට ගන්නා මෝඩ මිනිසුන් සිටීමම පමණෙකි.

ප්‍රශ්නය :- ඉරණමට බලපාන කිසිවක් නැත්ද?

පිළිතුර :- ශබ්ද කෝෂයට අනුව ඉරණම යනු මෙයයි. එනම් කෙනෙකුට සිදුවන හොඳ හෝ නරක ඕනෑම දෙයක් සිදුවන්නේ අහම්බෙන් නිසා හෝ දෛවය නිසා හෝ වාසනාව නිසා හෝ බවට ඇති බලවත් විශ්වාසයයි.

බුදුන්වහන්සේ මෙම මතය තරයේම ප්‍රතික්ෂේප කළහ. ඕනෑම දෙයක් සිදුවීමට හේතු එකක් හෝ වැඩි ගණනක් ඇති අතර එම හේතූන්ගේ සහ ඒවා නිසා ඇතිවන ප්‍රතිඵල අතර සම්බන්ධයක් පවතී. උදාහරණයක් වශයෙන් රෝගී වීමට ඊට අදාළ හේතූන් ඇත. කෙනෙකුගේ ශරීරය හා විෂබීජ ගැටී ඒවාට ක්‍රියාකාරී වීමට තරම් ශරීරය දුර්වල වූ විට රෝග ඇතිවේ. එබැවින් හේතුව වන විෂබීජ සහ ප්‍රතිඵලය වන දුර්වල රෝගී ශරීරය අතර පැහැදිලි සබඳතාවයක් ඇත. විෂබීජ ශරීරයේ නොයෙක් තැන් වලට පහර දී රෝග ඇතිකරයි. නමුත් මන්ත්‍රයක් ලියූ කඩදසි කැබැල්ලක් පැළඳීමෙන් පොහොසත් බවට පත්වීම හෝ විභාග සමත් වීම අතර කිසිදු සබඳතාවයක් නොමැතිය. සෑම දෙයක්ම හේතු එකක් හෝ බොහෝ ගණනක ප්‍රතිඵල මත සිදුවනවා හැර ඉබේ හෝ ඉරණම හෝ දෛවය මත සිදුනොවන බවට බුදු දහම අපට උගන්වයි. ඉරණම ගැන මනා සැලකිල්ලක් දක්වන හැමෝම එමගින් යමක් බලාපොරොත්තු වෙති. එනම් මුදල් සහ ධනය වැනි දේයි. බුදුන්වහන්සේ සඳහන් කළේ ඊට වඩා තම සිත දියුණු කර ගැනීමේ වැදගත් කමයි. බුදුන්වහන්සේ මෙසේ කීහ.

“බොහෝ ඇසූ පිරු තැන් ඇති බවද, ශිල්ප දැනීමද, මැනවින් හික්මුණු බවද, යහපත් වචන ඇති බවද උතුම් මඟුල්ය.

“ මා පියන්ට උපස්ථාන කිරීමද, අඹු දරුවන්ට සංග්‍රහ කිරීමද, නිරවුල් කර්මාන්තයක යෙදීමද උතුම් මඟුල්ය.

කයාගෙහිලි බව, යහපත් හැසිරීම, නැයන්ට සංග්‍රහ කිරීම, නිරවුල් කටයුතුද උතුම් මඟුල්ය.”

“පවෙනි නොගැළීම, පවෙන් වෙන්වීම, මත් පැනින් වෙන්වීම, කුසල් කිරීමෙහි ප්‍රමාද නොවීම උතුම් මඟුල්ය.”

“ගෞරවයද, යහපත් පැවතුම් ඇති බවද, ලද දෙයින් සතුටු බවද, කළගුණ සැලකීමද, සද්ධර්මය ඇසීමට ලැබීමද උතුම් මංඟල්ලයන්ය.”

10. බෞද්ධයෙකු බවට පත්වීම

ප්‍රශ්නය :- ඔබ මෙතෙක් කී දේ බොහෝ රසවත් බව සැබෑය. ඉතිං මා බෞද්ධයෙකු බවට පත් වන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- උපාලි පිරිවැර්ජයා බුදුන්වහන්සේ කරා පැමිණියේ උන්වහන්සේව වාදයෙන් පරදා තම මතයට හරවා ගන්නා අදිටනිත්ය. නමුත් දෙදෙනා අතර සිදුවූ වාදයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ උපාලි පිරිවැර්ජයා බුදුන්වහන්සේ සරණ යාමය. නමුත් බුදුන්වහන්සේ ඔහුට කියා සිටියේ මෙයයි.

“පළමුව ඔබ හොඳින් විමසා බලන්න. ඔබ වැනි වැදගත් පුද්ගලයෙකුට විමසා බැලීම ඉතා අවශ්‍යය”

“බුදුන්වහන්සේ පළමුව හොඳින් විමසා බලන්න යයි කී බැවින් දැන් මම පෙරටත් වඩා උන්වහන්සේ ගැන පැහැදීමට පත් වූනෙමි. අනෙක් ලබ්ධිකයන් මම ඔවුන්ගේ ආගමට බැඳුණා යයි කියමින් නගරය පුරා ඇවිද ගියත්, බුදුන්වහන්සේ කියා සිටියේ මා වැනි පුද්ගලයෙකුට හොඳින් විමසා බැලීමේ ඇති වැදගත්කමයි.”

බුදු දහමේදී වැදගත් වනුයේ අවබෝධය වන අතර ඒ සඳහා කාලයක් ගතවේ. එබැවින් හිටිගමන් බුදුසමය වැළඳ ගැනීම සුදුසු නොවේ. ඔබ ඔබේ කාලය ගෙන ප්‍රශ්න කරමින්, හොඳින් විමසා බැලීමෙන් අනතුරුව ඔබේ තීරණයට එළඹෙන්න. බුදුන්වහන්සේට තම අනුගාමිකයන් සංඛ්‍යාත්මකව වැඩි කර ගැනීමට අවශ්‍යය නොවීය. උන්වහන්සේ වඩාත් සැලකිල්ලක් දැක්වූයේ හොඳින් කරුණු විමසා බලා උන්වහන්සේගේ ධර්මය පිළිපදින සමාජයක් ඇති කිරීමටයි.

ප්‍රශ්නය :- කියන ලද ආකාරයට මා විසින් කටයුතු කරන ලද්දේ නම් බෞද්ධයෙකු වීමට අදාළව මා විසින් වෙන කළ යුත්තේ කුමක්ද?

පිළිතුර :- මේ සඳහා හොඳම ක්‍රමය නම් හොඳ පන්සලකට හෝ බෞද්ධ සමාජයකට බැඳී ඔවුන්ගෙන් උදව් ලබා ගැනීමෙන් සහ ඔවුන්ටත් උදව් දීමෙන් බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය ගැන තවදුරටත් හැදෑරීමයි. මෙසේ කිරීමෙන් ක්‍රමයෙන් ඔබට තෙරුවන් සරණ යාමට හැකිවනු ඇත.

ප්‍රශ්නය :- තෙරුන් සරණ යනු කුමක්ද?

පිළිතුර :- යමෙක් අභාග්‍ය සම්පන්න අවස්ථාවක සිටින විට හෝ ආරක්ෂාව අවශ්‍යය විටක කිසියම් සරණක් (පිහිටක්) අයදීය. පිහිට විය හැකි ක්‍රම බොහෝ ගණනකි. මිනිසුන්

අසංතෝෂයෙන් සිටින විට තම මිතුරන්ගේ සරණ අයදියි. ඔවුන්ට කරදර සහ භය ඇතිවන විට මිත්‍රයා බලාපොරොත්තු සහ විශ්වාසයන්හි සරණ යති. ඔවුන් මිය යාමට ආසන්න විට ස්වර්ගයේ පිහිට බලාපොරොත්තු වෙති. නමුත් බුදුන්වහන්සේට අනුව මෙම කිසිවක් සරණ නොවන්නේ ඒ කිසිවකින් නියම ආරක්ෂාවක් හෝ සහනයක් නොසපයන බැවිනි.

"එහෙත් මේ කිසිත් නිරූපදිත පිහිටෙක් නම් නොවේ. මේ කිසිත් උතුම් පිහිටක්ද නොවේ. මේ කිසිදු සරණක් නිසා සියළු දුකින් මිදීම නොවේ".

"යමෙක් වනාහී බුදුන්ද, දහමිද, සඟද සරණ ගියේ දුකත්, දුක් හේතුවත්, දුක් දුරු කිරීමට කරුණු වූ නිවනත්, දුක් ඉක්මවීමට පමුණුවන මගත් යන සතර ආර්ය සත්‍යයන් මග නුවණින් දන්නේද, ඒකාන්තයෙන්ම මෙය නිරූපදිත පිහිට වේ. මෙය උතුම් පිහිට වේ. තෙරුවන් සරණ යෑම හා චතුස්සත්‍යාවබෝධය යන මේ සරණය නිසා දුකින් මිදේ." (ධ.ප 189-192)

නිර්වාණාවබෝධය ලබා සියළු දුකින් මිදුනු බුදුන්වහන්සේ පිළිබඳ සැක හැර පිළිගැනීම බුදුන් සරණ යාමෙන් අපේක්ෂා කරමු. ධර්ම රත්නයේ සරණ යාමෙන් චතුරාර්ය සත්‍ය වටහාගෙන ආර්යය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට අනුව ජීවිතය ගෙන යාම සිදු වේ. එසේම සංඝ රත්නයේ සරණ යාමෙන් මෙම මගෙහි ගමන් කිරීමට අවශ්‍යය උදව්, අවබෝධය සහ මග

පෙන්වීම ලබා ගැනීමත් අදහස් වෙයි. මෙසේ කිරීමෙන් කෙනෙකු බෞද්ධයෙකු බවට පරිවර්තනය වන අතර මෙය නිර්වාණය කරා යන ගමනේ ප්‍රථම පියවරයි.

ප්‍රශ්නය :- ප්‍රථම වරට තෙරුවන් සරණ යාමේ සිට ඔබගේ ජීවිතය සිදු වූ වෙනස්කම් මොනවාද?

පිළිතුර :- වසර 2500 ක් තිස්සේ ගණන් කළ නොහැකි තරමක් මිනිසුනට බුදු දහමෙන් පිහිටක් ලැබී ඇත. මටද එය එසේමය. මෙම කරදරකාරී ලෝකයේ අර්ථයක් නොමැති ජීවිත බුදු දහමෙන් අර්ථ ගන්වා ඇත. මටද එය එසේමය. මානුෂිකත්වය යනු කුමක්දැයි එමගින් මට හඳුන්වා දී ඇත. මෙමගින් සහගත සදාචාරාත්මක ජීවිතයක අගය මම දකිමි. එමගින් මතු භවයේදී මගේ ජීවිත පිරිසිදු භාවයටත්, පූර්ණත්වයටත් පත් කර ගන්නා අයුරු මට පෙන්වා දී ඇත.

ඉංදියාවේ ජීවත් වූ එක් කවියෙක් මෙසේ කියා ඇත.

“උන්වහන්සේ සරණ යාමට, උන්වහන්සේගේ ගුණ ගැයිමට, උන්වහන්සේට ගරුකිරීමට සහ උන්වහන්සේගේ ධර්මයට අනුව අවලව සිටීමට අවශ්‍යය වනුයේ අවබෝධයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීමයි”.

මම මෙම අදහස සමඟ සපුරාම එකඟ වෙමි.

ප්‍රශ්නය :- මගේ මිතුරෙක් නීතරම මා ඔහුගේ ආගමට හරවාගැනීමට වෙහෙසෙයි. එම ආගමට මාගේ කැමැත්තක් නැති අතර ඔහුගෙන් ගැළවී සිටීමද තරමක් අසීරුය. මා කුමක් කළ යුතුද?

පිළිතුර :- ඔබ අවබෝධ කර ගත යුතු පළමු කාරණය නම් ඔහු සැබෑ මිතුරෙකු නොවන බවයි. සැබෑ මිතුරෙකු නම් ඔබ ඔබම ලෙස බාරගන්නා අතර ඔබේ අදහස් වලට ගරු කරයි. මා සිතන විදිහට මොහු ඔබට මිතුරු වෙසක් පෙන්වා ඔහුගේ ආගමට හරවා ගැනීමට සිතන තැනැත්තෙක් බවයි. යමෙක් ඔහුගේ මතය තවත් අය මත බලෙන් පටවයි නම් සැබවින්ම ඔහු සැබෑ මිතුරෙක් නොවේ.

ප්‍රශ්නය :- නමුත් ඔහු කියා සිටින්නේ ඔහුගේ ආගමික අදහස් මාත් සමඟ බෙදා ගත යුතු බවයි.

පිළිතුර :- ඔබගේ ආගමික අදහස් අන් අය සමඟ බෙදා හදා ගැනීම හොඳ දෙයකි. නමුත් මට හිතෙන ආකාරයට ඔබගේ මිතුරා අදහස් බෙදා හදා ගැනීම සහ බලෙන් පැටවීම අතර වෙනස නොදකියි. ඔබ ළඟ ඇති ඇපල් ගෙඩියකින් අඩක් මා ඔබට දුන් විට මම එය පිළිගනියි නම් එය බෙදා හදා ගැනීමකි. නමුත් මා ඔබට "බොහෝම ස්තූතියි. මම දැන් කෑවා" යනුවෙන් කියද්දීත්, ඉතා බලෙන් මෙන් මා හට එය දෙයි නම් මෙවැනි දෙයක් බෙදා හදා ගැනීම යැයි කීමට තරමක් අසීරුය. ඔබගේ යහළුවන් වැනි අය ඔවුන්

තුළ ඇති නරක පුරුදු බෙදා හදා ගැනීම, ප්‍රේමය හෝ පරිත්‍යාගය යනුවෙන් හඳුන්වති. කුමන නමක් භාවිතා කළද ඔවුන්ගේ හැසිරීම ග්‍රාමයය.

ප්‍රශ්නය :- මා ඔහුව වළක්වන්නේ කෙසේද?

පිළිතුර :- එය ඉතා සරල දෙයකි. පළමුව ඔබේ සිතට අවශ්‍යය දේ පිළිබඳව නිරවුල්ව දැන ගන්න. දෙවනුව කෙටියෙන් පැහැදිලිව ඒ ගැන ඔහුට කියන්න. තෙවනුව ඔහු ඔබෙන් මෙසේ අසනු ඇත. "ඔබ මාත් සමඟ එකඟ නොවන්නේ ඇයි?" නැතිනම් "මේ ගැන ඔබට ඇති විශ්වාසය කුමක්ද?" වැනි ප්‍රශ්න අසනු ඇත. එවිට පැහැදිලිවත් විනිත ලෙසත් ඔබගේ අදහස් වෙනස් නොකර මෙසේ කියන්න. "ඔබගේ ආරාධනාවට බොහෝම ස්තූතියි. නමුත් මට එය කළ නොහැකයි."

"ඇයි ඒ?"

"එය මට අයත් වැඩකි. ඒ නිසා මට එය කළ නොහැකි දෙයකි."

"නමුත් එහි බොහෝ ප්‍රිය ජනක පුද්ගලයන් ඉන්නවා"

"එය සත්‍යය විය හැකියි. නමුත් මට එය කළ නොහැකි දෙයකි."

“මම ඔබට ආරාධනා කරන්නේ ඔබගේ ආරක්ෂාව සහතික කරමිනුයි.”

“ඔබ මා ආරක්ෂා කරන බව සතුටට කරුණක්. නමුත් මට එය කළ නොහැකියි.” ඉවසීමෙන් සහ ස්ථිර අදිටනින් නැවත නැවතත් ඔබ එය ප්‍රතික්ෂේප කළ විට ක්‍රමයෙන් ඔහු ඔබ සමඟ මේ පිළිබඳව සාකච්ඡාවෙන් මග හැර සිටිනු ඇත. මෙසේ කිරීම ඔබට ලජ්ජාවට කරුණක් වුවත් කෙනෙකුට බලහත්කාරයෙන් තම මතයක් අනුන් වෙත පැටවීමට නොහැකි බවට ඔවුන්ට තේරුම් ගැනීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාවක් ලැබීම හොඳ දෙයකි.

ප්‍රශ්නය :- බෞද්ධයෝ ධර්මය අන් අය සමඟ සාකච්ඡා කිරීමට, බෙදාගැනීමට උත්සාහ ගත යුතුද?

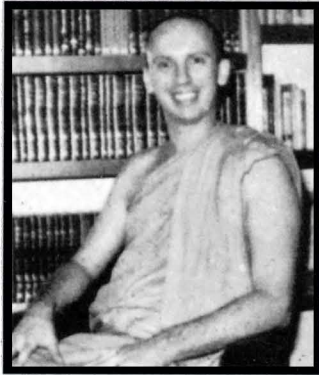
පිළිතුර :- සත්තකින්ම එය කළයුතුය. මා සිතන අයුරින් බොහෝ බෞද්ධයෝ අන් මතයන් යමෙකු හට බලෙන් පැටවීමත්, සාකච්ඡා කොට අදහස් බෙදා හදා ගැනීමත් අතර වෙනස හොඳින් හඳුනාති. යමෙක් බුදු දහම ගැන ඔබෙන් විමසා සිටිය හොත් ඒ ගැන කියන්න. ඔවුන් නෑසුවද බුදුන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් ගැන ඔබට ඕනෑම කෙනෙකුට කිව හැකිය. නමුත් වචනයකින් හෝ ඉරියව්කින් හෝ ඔවුන් ඊට එකඟතාවයක් නොදක්වයි නම් ඔබ ඔවුන්ගේ අදහස් වලට විරුද්ධ නොවී ඊට ගරුකරන්න. කෙනෙකුට ධර්ම දේශනා කරනවාට වඩා ඔබගේ හැසිරීම ධර්මයට අනුකූල කර ගැනීම වඩා වැදගත් වන්නේ ඊට ප්‍රබල මෙහෙවරක්

කළ හැකි බැවිනි. ධර්මය යනු අනුන්ගේ සුව පහසුව සලසන, කාරුණික, අන් මතයන්ට විරුද්ධව ක්‍රියා නොකරන, සෘජු සහ අවංක දෙයක් බව අන් අයට පෙන්වන්න. ඔබගේ කථාවෙන් සහ ක්‍රියාවෙන් ධර්මය බබළවන්න. ඔබත් මමත් සමඟ අප හැමෝම ධර්මය හොඳින් දන්නේ නම් එය හොඳින් පුහුණුවන අතරම අන් අය සමඟ නොමසුරුව බෙදා හදාගැනීමටද කටයුතු කරනු ඇත. අපේම ජීවිත වලටත් අන් අයටත් පිහිට වීමට එමගින් ඉඩ සැලසෙනු ඇත.

- නිමි -

දැනම විමසන්න දැනගන්න

ජීවිතය ශ්‍රාවස්ති
 ධම්මික හිමිපාණෝ
 ඔස්ත්‍රේලියාවේ වැඩ වසන
 බුදුදහම පිළිබඳව හසල
 දැනුමක් ඇති
 කථිකාවාසීවරයෙකි.
 බුදුදහම මෙන්ම ආසියාවේ
 ව්‍යාප්තව පවතින සෙසු ආගම්
 පිළිබඳව විශ්ව විද්‍යාල,
 ගුවන් විදුලිය හා රූපවාහිනිය
 ඔස්සේ ඔස්ත්‍රේලියාව තුළත්,
 මුළු මහත් ආසියාව තුළත් දේශනා
 පවත්වන උන්වහන්සේ බෞද්ධ
 ඉගැන්වීම් පිළිබඳව ජනතාව
 විසින් නිතර නගන
 ප්‍රශ්න සමුදායයකට
‘දහම - විමසන්න දැනගන්න’
 කෘතිය මගින්
 පිළිතුරු දීමට
 වෙරදරකි.

ISBN 955-8540-69-2

S 1970

Rs. 100/=

මුද්‍රණය: සී/ස ග්ලෝබල් ග්‍රැෆික්ස් සහ ප්‍රින්ට්ස් (පොදු) සමාගම - 732648

සූර්යාගේ පොත් මහල - පාලම 298, කොළඹ 05